

CẢNH ĐỨC TRUYỀN ĐĂNG LỤC

QUYỂN 23

Sa-môn Đạo Nguyên đời Tống soạn

PHÁP TỰ ĐỜI THỨ BẢY của THANH NGUYÊN HÀNH TU ở CÁT CHÂU

A- PHÁP TỰ của THIỀN SƯ VÂN MÔN VĂN YÊN: 36 người, 26 người được ghi chép.

- 01- Thiền sư Khải Nhu Bát Nhã Nam Nhạc
- 02- Thiền sư Pháp Tế Hoàng Bá Quân Châu
- 03- Đại sư Thủ Sơ Động Sơn Tương Châu
- 04- Hòa thượng Khang Quốc Diệu Tín Châu
- 05- Thiền sư Cốc Sơn Phong Đàm Châu
- 06- Thiền sư Khuông Quả La Hán Dĩnh Châu
- 07- Hòa thượng Thương Khê Lân Lãng Châu
- 08- Thiền sư Thanh Bẩm Động Sơn Quân Châu
- 09- Thiền sư Bắc Thiền Tịch Kỳ Châu
- 10- Thiền sư Đạo Khiêm Lạc Đàm Kỳ Châu
- 11- Thiền sư Vĩnh Bình Nam Thiên Vương Lư Lô Châu
- 12- Thiền sư Vĩnh An Lãng Hồ Nam
- 13- Hòa thượng Đàm Minh Hồ Nam
- 14- Thiền sư Thanh Lương Minh Kim Lãng
- 15- Thiền sư Phụng Tiên Thân Kim Lãng
- 16- Hòa thượng Thanh Thành Thừa Tây Xuyên
- 17- Thiền sư Diệu Thắng Trăn Lạc Phủ
- 18- Hòa thượng Phổ Thông Phong Hưng Nguyên
- 19- Hòa thượng Đăng Phong Thiệu Châu
- 20- Hòa thượng Đại Phạn Viên Viên Thiệu Châu
- 21- Hòa thượng Viên Quang Dược Sơn Lễ Châu
- 22- Thiền sư Vân Chân Nga Hồ Tín Châu
- 23- Thiền sư Thanh Diệu Khai Tiên Lư Lô Châu
- 24- Hòa thượng Thanh Hải Phụng Quốc Tương Châu

25- Hòa thượng Từ Quang Thiều Châu

26- Thiền sư Sư Mật Bảo Bảo An Đàm Châu

B- PHÁP TỰ của THIỀN SƯ NGẠN THỤY NHAM THAI CHÂU: 2 người được ghi chép.

1- Hòa thượng Hoàn Long Nam Nhạc

2- Thiền sư Thần Lộc viện Thụy Phong Ôn Châu

C- PHÁP TỰ của THIỀN SƯ HUYỀN TUYỀN NGẠN HOÀI CHÂU: 5 người được ghi chép.

1- Đại sư Hối Cơ Hoàng Long Ngạc Châu

2- Hòa thượng Bách Dung Lạc Kinh

3- Hòa thượng Hòa Long Trì Châu

4- Hòa thượng trụ thế đời thứ hai Huyền Tuyền Hoài Châu

5- Thiền sư Huyền Mật Diệu Thắng Lạc Phủ

D- PHÁP TỰ của THIỀN SƯ ĐẠO NHÂN LA SƠN PHƯỚC CHÂU: 19 người, 16 người được ghi chép.

01- Thiền sư Đại Ninh Ân Vi Hồng Châu

02- Thiền sư Đức Khiêm Minh Chiêu Vụ Châu

03- Thiền sư Huệ Quang Phạm Hành Châu

04- Thiền sư Thiệu Tư La Sơn Phước Châu

05- Thiền sư Tuệ Tây Xuyên

06- Thiền sư Linh Yểm Bạch Vân Kiến Châu

07- Thiền sư Nghĩa Chứng Thiên Trúc Kiên Châu

08- Thiền sư Duy Khoáng Thanh Bình Cát Châu

09- Hòa thượng Nghĩa Chiêu Kim Trụ Vụ Châu

10- Hòa thượng Cốc Sơn Đàm Châu

11- Thiền sư Tùng Thạnh núi Đạo Ngô Hồ Nam

12- Thiền sư Nghĩa Nhân La Sơn Phước Châu

13- Hòa thượng Linh Nham Quán Châu

14- Hòa thượng Khuông Sơn Cát Châu

15- Thiền sư Trọng Mãn Hưng Thánh Phước Châu

16- Thiền sư Thanh Tấn Bảo Ứng Đàm Châu

E- PHÁP TỰ của THIỀN SƯ CHÍ VIÊN núi BẠCH TRIỆU AN CHÂU: 13 người, 8 người được ghi chép.

- 1- Thiền sư Trí Hồng núi Đại Long Lãng Châu
- 2- Thiền sư Hành Ái núi Bạch Mã Tương Châu
- 3- Thiền sư Hành Xung núi Đại Dương Dĩnh Châu
- 4- Thiền sư Hoài Sở núi Bạch Triệu An Châu
- 5- Thiền sư Thanh Hạo núi Tứ Tổ Kỳ Châu
- 6- Thiền sư Chí Tháo núi Tam Giác Kỳ Châu
- 7- Thiền sư Phổ Hưng Giáo Tân Châu
- 8- Thiền sư Chân Giám núi Tam Giác Kỳ Châu

F- PHÁP TỰ của HÒA THƯỢNG ĐANG HÀ ĐÀM CHÂU: 1 người được ghi chép.

- Hòa thượng trụ thế đời thứ bảy núi Dược Sơn Đàm Châu

G- PHÁP TỰ của HÒA THƯỢNG CẢNH núi VÂN CÁI ĐÀM CHÂU: 3 người được ghi chép.

- 1- Hòa thượng Tạng Nam Đài Hành Nhạc
- 2- Thiền sư Thủy Tùng Thập Đàm Chá U Châu
- 3- Thiền sư Chứng Giác núi Vân Cái Đàm Châu

H- PHÁP TỰ của THIỀN SƯ HOÀI HUY QUI TÔNG LƯ SƠN: 1 người được ghi chép:

- Thiền sư Hoảng Chương trụ thế đời thứ tư Qui Tông

I- PHÁP TỰ của THIỀN SƯ CHƯƠNG THỨU SƠN TRÌ CHÂU: 1 người được ghi chép:

- Thiền sư Đạo Kiên núi Song Tuyên Kỳ Châu

J- PHÁP TỰ của THIỀN SƯ HOÀI NHẠC núi VÂN CƯ HỒNG CHÂU: 5 người, 3 người được ghi chép.

- 1- Thiền sư Linh Phùng viện Phong Hóa Dương Châu
- 2- Thiền sư Trung Ngạn Dược Sơn Lễ Châu
- 3- Hòa thượng Long Tuyên Tử Châu

K- PHÁP TỰ của THIỀN SƯ ĐẠO DIÊN ĐỘNG SƠN QUÂN CHÂU: 2 người, 1 người được ghi chép:

- Thiền sư Thượng Lam Khánh Quân Châu

L- PHÁP TỰ của THIỀN SƯ XỬ CHÂN núi LỘC MÔN TƯƠNG CHÂU: 6 người, 4 người được ghi chép.

- 1- Hòa thượng Sùng Chân Ích Châu

2- Hòa thượng Đàm, trụ thế đời thứ hai núi Lộc Môn

3- Đại sư Trí Tĩnh Cốc Ân Tương Châu

4- Thiền sư Hành Nhân Phật Thủ Nham Lư Lô Sơn

M- PHÁP TỰ của THIỀN SƯ TUỆ HÀ TÀO SƠN PHỦ CHÂU: 3 người, 1 người được ghi chép:

- Hòa thượng Đông Đình Gia Châu

N- PHÁP TỰ của THIỀN SƯ PHÁP NGHĨA THẢO AM HUẾ CHÂU: 1 người được ghi chép:

- Thiền sư Tuệ Trung Qui Dương Tuyên Châu

O- PHÁP TỰ của THIỀN SƯ THẨM TRIẾT núi HÀM CHÂU TƯƠNG CHÂU: 6 người, 4 người được ghi chép.

1- Hòa thượng núi Long Huyệt Dương Châu

2- Hòa thượng núi Đại Thừa Đường Châu

3- Đại sư Qui Hiếu Diên Khánh Tương Châu

4- Hòa thượng Chân núi Hàm Châu Tương Châu

P- PHÁP TỰ của ĐẠI SƯ KHUÔNG NHẤT TỬ LĂNG phủ PHỤNG TƯỜNG: 3 người được ghi chép.

1- Thiền sư Đạo Ân Quảng Phước Tĩnh Châu

2- Thiền sư Vi, trụ thế đời thứ hai Tử Lăng

3- Hòa thượng Đại Lăng phủ Hưng Nguyên

Q- PHÁP TỰ của THIỀN SƯ ĐỒNG AN UY HỒNG CHÂU: 2 người, 1 người được ghi chép:

- Hòa thượng Thạch Khôi Trần Châu

R- PHÁP TỰ của THIỀN SƯ HIẾN núi THẠCH MÔN TƯƠNG CHÂU: 1 người được ghi chép:

- Thiền sư Tuệ Triệt, trụ thế đời thứ hai núi Thạch Môn

S- PHÁP TỰ của HÒA THƯỢNG QUẢNG ĐỨC NGHĨA TƯƠNG CHÂU: 3 người, 1 người được ghi chép.

- Hòa thượng Diên, trụ thế đời thứ hai Quảng Đức Tương Châu

T- PHÁP TỰ của THIỀN SƯ THỦ TRỪNG HỘ QUỐC TÙY CHÂU: 8 người, 6 người được ghi chép.

1- Đại sư Thủ Khâm Trí Môn Tùỳ Châu

2- Đại sư Trí Viễn, trụ thế đời thứ hai Hộ Quốc

- 3- Hòa thượng Năng núi Đại An An Châu
- 4- Hòa thượng Tư Viện Tiên Phước Dĩnh Châu
- 5- Hòa thượng Diên Thọ Đàm Châu
- 6- Đại sư Trí Lãng, trụ thế đời thứ ba Hộ Quốc

U- PHÁP TỰ của THIÊN SƯ NGẠN TÂN núi Ô NHA KỲ CHÂU: 3 người, 2 người được ghi chép.

- 1- Thiên sư Hưng Cổ núi Đại An An Châu
- 2- Thiên sư Hành Lãng núi Ô Nha Kỳ Châu

V- PHÁP TỰ của HÒA THƯỢNG THANH PHONG phủ PHỤNG TƯỜNG: 7 người, 6 người được ghi chép.

- 1- Hòa thượng Linh Kham Tây Xuyên
- 2- Thiên sư Đoan Dĩ (Kỷ) núi Tử Các Kinh Triệu
- 3- Thiên sư Hoài Trú Khai Sơn Phòng Châu
- 4- Hòa thượng Truyền Pháp U Châu
- 5- Thiên sư Qui Tín Tịnh Chúng Ích Châu
- 6- Thiên sư Thanh Miễn, trụ thế đời thứ hai Thanh Phong.

THIÊN SƯ KHẢI NHU chùa BÁT NHÃ NAM NHẠC
PHÁP TỰ ĐỜI THỨ BẢY của THANH NGUYÊN HÀNH TỰ
PHÁP TỰ của VÂN MÔN VĂN YÊN

Hỏi:

- Bên Tây thiên lấy người sáp đê mà chứng nghiệm, đất nước này thì thế nào?

Sư nói:

- Giày cỏ của nước Triều Tiên.

Hỏi:

- Thế nào là đạo lý mười Thánh đồng qui?

Sư nói:

- Chưa đạt tới cảnh khổ không, chẳng có người nào mà không than thở.

Sư thượng đường, nghe đánh bảng 3 lượt, đại chúng mới tụ tập đủ. Sư nhân đó có kệ rằng:

Nguyên văn:

妙哉三下板
諸德盡來參
既善分時節
今吾不再三

Phiên âm:

Diệu tai tam hạ bảng
Chư đức tận lai tham
Ký thiện phân thời tiết
Kim ngô bất tái tam.

Tạm dịch:

*Hay thay ba đợt bảng
Các ngài mới đến tham
Nếu khéo phân giờ giấc
Ta nay chẳng tái tam.*

Sư kế đó trụ Diên Thọ Kinh Nam, sau rút trụ viện Quảng Giáo Kinh Triệu và thị diệt nơi này.

THIÊN SƯ PHÁP TẾ núi **HOÀNG BÁ QUÂN CHÂU**
PHÁP TỰ ĐỜI THỨ BẢY của **THANH NGUYÊN HÀNH TU**
PHÁP TỰ của **VÂN MÔN VĂN YÊN**

Tăng hỏi:

- Thế nào là thói nhà của Hòa thượng?

Sư nói:

- Cùng với người trong thiên hạ biết cả nhau.

Sư thượng đường thị chúng rằng:

- Luống sanh trong đại giác như một hòn bọt biển nhô lên. Mong mọi người đều vô sự.

Sư lại thượng đường lặng thinh hồi lâu nói:

- Nếu hiểu được cây gậy của Hoàng Bá thì chuyện hành cước một đời đã xong. Tạm biệt!

ĐẠI SƯ THỦ SƠ SÙNG TUỆ TƯƠNG CHÂU
PHÁP TỰ ĐỜI THỨ BẢY của **THANH NGUYÊN HÀNH TU**
PHÁP TỰ của **VÂN MÔN VĂN YÊN**

Ban sơ, sư tham yết Thiên sư Vân Môn Văn Yên. Văn Yên hỏi:

- Gần đây rời nơi nào?

Sư đáp:

- Rời Tra Độ.

Vân Môn hỏi:

- Qua kiết hạ an cư nơi đâu?

Sư đáp:

- Tại Báo Ân Hồ Nam.

Vân Môn hỏi:

- Rời nơi đó vào lúc nào?

Sư đáp:

- Tháng 8 năm ngoái.

Chú: Bản đời Tống chép: 'Mùa thu rôi', bản đời Nguyên chép: 'Ngày 25 tháng 8'.

Vân Môn nói:

- Tha cho ông ba gậy đấy!

Hôm sau, sư lại lên pháp đường thưa hỏi:

- Hôm qua mong ơn Hòa thương tha cho 3 gậy, chẳng hay lỗi ở chỗ nào vậy?

Vân Môn nói:

- Gã bị cơm! Giang Tây với Hồ Nam thì thế nào?

Sư nhân đó đại ngộ.

Chú: Bản đời Tống chép: 'Sư ngay lời nói tỉnh ngộ', bản đời Nguyên chép: 'Sư ngay lời nói liền đại ngộ, nói: 'Từ nay trở đi, đến ngã tư đường không để dành một hạt gạo, không trồng một bụi cải, tiếp đãi tăng trong thập phương tới lui, khiến họ lột nón trét dầu, cởi bỏ áo nạp tanh hôi, khiến họ rỗng rang phơi phơi làm ông tăng triệt kiến, há chẳng khoái trá ru?'. Vân Môn nói: 'Gã bị cơm này, thân chỉ to tròn bằng cây dừa, mà nói lớn lối như thế'

***

Sau khi sư trụ trì, có ông tăng hỏi:

- Xa xôi một con đường thì thế nào?

Sư nói:

- Trời trong tạnh không chịu đi, đợi cho đến mưa ướt mem đầu mới đi.

Hỏi:

- Chư Thánh thì thế nào?

Sư nói:

- Quyển nước, ủng sinh.

Hỏi:

- Lúc tâm chưa sanh thì pháp ở tại đâu?

Sư nói:

- Chẳng có gió mà lá sen động, nhất định là có cá lội trong sen.

Chú: Bản đời Tống, Nguyên chép 'Gió thổi lá sen động'. Trong ngữ cảnh này thì bản chép 'Không gió' hợp tình hơn.

Nói:

- Sư lên tòa sư tử, thỉnh sư xướng đạo tình.

Sư nói:

- Trời trong khô lại khai đường nước. Vô sự lại thiết lập ti tào.

Chú: 'Ti tào' các cơ quan làm việc như Tào chánh lệnh, án sát ti chẳng hạn.

Tăng nói:

- Nếu thế thì tạ ơn sư chỉ thị.

Sư nói:

- Bà già bán giày, chân đi lạch bạch.

Hỏi:

- Thế nào là tam bảo?

Sư nói:

- Thương lượng không xong.

Hỏi:

- Thế nào là cái tháp không lặn hồ?

Sư nói:

- Con sư tử đá ở ngã tư đường.

Hỏi:

- Thế nào là phép để thoát sanh tử?

Sư nói:

- Thấy mà không lấy, tưởng nghĩ ba năm.

Nói:

- Rời khỏi tâm cơ, ý thức, thỉnh sư một câu.

Sư nói:

- Đạo sĩ khoác áo vàng ngồi trong cái lu.

Hỏi:

- Chẳng phải lúc thân cận, thỉnh sư một câu.

Sư nói:

- Đến chỗ khác làm sao cử thuật?

Nói:

- Cứ gặp nơi là quyết định cử thuật.

Sư nói:

- Tha cho ông 30 gậy.

Hỏi:

- Lỗi chỗ nào vậy?

Sư nói:

- Tội không cần nêu lần nữa.

Hỏi:

- Hoa sen chưa ra khỏi nước thì thế nào?

Sư nói:

- Đầu núi Sở đảo lộn.

Hỏi:

- Sau khi ra khỏi nước thì thế nào?

Sư nói:

- Sông Hán chảy thẳng về Đông.

Hỏi:

- Thế nào là kiếm bén thối đứt sợi lông?

Sư nói:

- Ông khách ở Kim Châu.

***

Ni hỏi:

- Xe dừng, bò không dừng thì thế nào?

Sư nói:

- Dừng người điều khiển xe để làm gì?

Hỏi:

- Thế nào là chuyện phân thượng của nạp tặng?

Sư nói:

- Đầu núi Sở trong đám mây, nhất định nhiều mưa gió.

Hỏi:

- Biển cạn, người chết thì thế nào?

Sư nói:

- Không được.

Hỏi:

- Liền như thế là thế nào?

Sư nói:

- Mây tại trời xanh, nước tại bình.

Hỏi:

- Có, không đều tiêu hết, quyền, thật quên hết thì rốt lại thế nào?

Sư nói:

- Đầu núi Sở đảo lộn.

Hỏi:

- Có hứa khả kẻ học này lãnh hội không vậy?

Sư nói:

- Cũng có phương tiện vậy.

Nói:

- Thịnh sự phương tiện.

Sư nói:

- Ngàn dặm, muôn dặm.

Hỏi:

- Ngưu Đầu Pháp Dung khi chưa gặp Tứ Tổ Đạo Tín thì thế nào?

Sư nói:

- Cây gậy bằng cây lang quang, cây lặt, gỗ.

Hỏi:

- Sau khi gặp rồi thì thế nào?

Sư nói:

- Khoét tám cái áo vải.

Hỏi:

- Thế nào là Phật?

Sư nói:

- Đương nhiên là đế đương.

Hỏi:

- Muôn duyên đều dừng tắt, chỉ ý ấy thế nào?

Sư nói:

- Trong lu người đá bán trái táo.

Hỏi:

- Thế nào là kiếm của Động Sơn?

Sư nói:

- Để làm gì?

Nói:

- Kẻ học này cần biết.

Sư nói:

- Tội lỗi!

Hỏi:

- Đát trời không để ý, vũ trụ chẳng lưu tâm, học nhân con như thế, còn sư thì thế nào?

Sư nói:

- Núi hiện ngưng đùn mây mù, thác nước cao chót vót chẳng lưu thuyền.

Nói:

- Đại chúng tụ tập đông dày, thỉnh sư tóm tắt xu yếu, lược nêu đại cương.

Sư nói:

- Trên mặt nước, bọt nổi trình năm màu; dưới đáy biển, ếch ương kêu trắng sáng.

Hỏi:

- Chính ngay lúc đó thì Văn Thù và Phổ Hiền ở tại đâu?

Sư nói:

- Trưởng giả 81 tuổi, cây của ông không mọc lỗ tai.

Hỏi:

- Ý chỉ thế nào?

Sư nói:

- Nhất tức không thành, còn nhị thì không phải.

PHẦN PHỤ LỤC:

Ban đầu, sư tham yết Thiền sư Văn Yên. Văn Yên hỏi:

- Từ đâu tới?

Sư đáp:

- Từ Tra Độ đến.

Văn Yên hỏi:

- Qua hạ an cư ở đâu?

Sư đáp:

- Tại chùa Báo Từ.

Lại hỏi:

- Rời khỏi nơi đó lúc nào?

Sư đáp:

- Ngày 25 tháng 8.

Văn Yên nói:

- Tha cho ông ba gậy đây.

Ngày hôm sau, sư lại đến hỏi Văn Yên:

- Hôm qua mong ơn Hòa thượng tha cho ba gậy, nhưng không biết lỗi ở chỗ nào?

Văn Yên nói:

- Cái bị côm! Giang Tây Hồ Nam là thế nào?

Sư lập tức đại ngộ nói:

- Sau này đến nơi không khói người thổi côm, không để dành một hột gạo, không trồng một bụi cải, mà tiếp dẫn người học đạo mười phương, giúp họ bài trừ ngưng trệ, tắc nghẽn (1), lật nón trét dầu, cởi bỏ áo vải tanh hôi, khiến họ rỗng rang (2) làm Thiên tăng vô sự, há chẳng khoái trá ru?

Văn Yên nói:

- Thân thể ông bè hoành bất quá bằng cây dừa mà lại nói lớn lối.

Sư bèn hướng về Văn Yên lễ bái.

Chú:

(1) *Trừu đình bạt quyết: Bài trừ nghi hoặc cùng mọi thứ vọng niệm.*

(2) *Sái sái địa: Rỗng rang chẳng có một vật gì.*

HÒA THƯỢNG KHANG QUỐC HUY ở TÍN CHÂU
PHÁP TỰ ĐỜI THỨ BẢY của THANH NGUYỄN HÀNH TỰ
PHÁP TỰ của VÂN MÔN VĂN YÊN

Tăng hỏi:

- Văn Thù và Duy Ma đàm luận với nhau chuyện gì?

Sư nói:

- Ông hướng về sau ót đầu lâu mà lãnh hội thì tốt hơn.

Nói:

- Người xưa nói nên tiến thủ trong đầu lâu lại là thế nào?

Sư hỏi:

- Ông có lãnh hội được chưa?

Nói:

- Nếu thế thì người ở xa gặp được sư vậy.

Sư nói:

- Đừng dùng lời lừa dối là hơn.

THIÊN SƯ CỐC SƠN PHONG ĐÀM CHÂU
PHÁP TỰ ĐỒI THỨ BẢY của THANH NGUYÊN HÀNH TU
PHÁP TỰ của VÂN MÔN VĂN YÊN

Tăng hỏi:

- Sư xướng khúc ca nhà ai? Tông phong nổi tự người nào?

Sư nói:

- Hoa mai nở đầy trên đỉnh tuyết. Lão tăng kinh động trong hang mây.

Sư thượng đường nói với chúng rằng:

Nguyên văn:

俊馬機前異
遊人肘後懸
既參雲外客
許為老僧看

Phiên âm:

Tuấn mã cơ tiền dị
Du nhân trử hậu huyền
Ký tham vân ngoại khách

Hứa vi lão tăng khan

Tạm dịch:

Ngựa hay cơ phong lạ

Du khách trói tay mình

Đã tham khách ngoài cõi

Đồng ý lão tăng nhìn.

Vừa lúc đó, có ông tăng bước ra, sư liền đánh nói:

- Sao không xuất đầu cho sớm?

THIÊN SƯ LA HÁN KHUÔNG QUẢ DĨNH CHÂU
PHÁP TỰ ĐỜI THỨ BẢY của THANH NGUYỄN HÀNH TU
PHÁP TỰ của VÂN MÔN VĂN YÊN

Tăng hỏi:

- Thế nào là kiếm bén thổi đứt sợi lông?

Sư nói:

- Xong.

Hỏi:

- Khi Hòa thượng trăm năm rồi, bỗng có người hỏi Hòa thượng đi về nơi đâu thì làm sao đối đáp?

Sư nói:

- Lâu sau này gặp bậc kiệt xuất Thiên tông thì nên rành rõ mà cử thuật lại.

Hỏi:

- Ai là người tri âm?

Sư nói:

- Nếu mà tri âm thì đã không hỏi như thế.

Hỏi:

- Thế nào là cảnh của La Hán?

Sư nói:

- Dáng mạo cổ lỗ của cây tùng, cây cối.

Nói:

- Đục vách thấu trộm ánh sáng (để học sách) thì thế nào?

Chú: 'Tạc bích thấu quang' tức khoét vách trộm ánh sáng. Theo sách 'Tây kinh tạp ký', Khuông Hành hiếu học mà nghèo không có đèn bèn khoét vách nhà bên cạnh để trộm ánh sáng mà đọc sách. Thường nói chung là 'Tạc bích tộ huỳnh'.

Sư nói:

- Lắm!

Nói:

- Nhưng ngặt nỗi khổ chí chuyên tâm thì biết làm sao?

Sư nói:

- Lắm! Lắm!

HÒA THƯỢNG THƯƠNG KHÊ LÂN LÃNG CHÂU
PHÁP TỰ ĐỜI THỨ BẢY của THANH NGUYỄN HÀNH TỰ
PHÁP TỰ của VÂN MÔN VĂN YÊN

Tăng hỏi:

- Thế nào là cảnh của Thương Khê?

Sư nói:

- Trước mặt nước chảy thẳng hướng Đông.

Hỏi:

- Thế nào là thói nhà của Thương Khê?

Sư nói:

- Người đến liền thấy.

Hỏi:

- Pháp trụ trên cương vị pháp. Tướng thế gian thường trụ. Hòa thượng Vân Môn đi về đâu?

Sư hỏi:

- Thấy không vậy?

Nói:

- Lắm.

Sư nói:

- Lâm. Lâm.

Hỏi:

- Thế nào là chỉ ý Tổ sư từ Tây lại?

Sư nói:

- Không làm.

Sư nhân có kệ rằng:

Nguyên văn:

天地指前徑

時人莫彊移

箇中生解會

眉上更安眉

Phiên âm:

Thiên địa chỉ tiền kinh

Thời nhân mạc cưỡng di

Cá trung sanh giải hội

Mi thượng cánh an mi

Tạm dịch:

Trời đất chỉ trước thôi

Người đời chớ cố dời

Trong ấy sanh hiểu biết

Trên mày chông mày chơi.

THIÊN SƯ THANH BẨM

Trụ đời thứ tám viện TÀO LỢI ĐỘNG SƠN QUÂN CHÂU
PHÁP TỰ ĐỜI THỨ BẢY của THANH NGUYÊN HÀNH TU
PHÁP TỰ của VÂN MÔN VĂN YÊN

Sư họ Lý, người Tiên Du, lúc nhỏ lễ Thiên sư Hồng Mật viện Trung Phong làm thầy. Năm 16 tuổi, thọ giới cụ túc tại chùa Thái Bình Phước Châu. Ban sơ, sư đến Nam Nhạc tham yết đầu đà Duy

Kính, chưa đạt chỉ ý. Kịp khi đến Thiều Dương lễ tháp của Lục Tổ rồi quay về đến Vân Môn. Vân Môn hỏi rằng:

- Hôm nay rời nơi đâu?

Sư đáp:

- Tuệ Lâm.

Vân Môn đưa gậy lên nói:

- Đại sư Tuệ Lâm đi về đâu ông có thấy không?

Sư nói:

- Lãnh hội sâu chỉ ý câu hỏi này.

Vân Môn nhìn hai bên tả hữu mỉm cười mà thôi.

Sư từ đó vào thất ẩn ngộ, bèn tới Kim Lăng. Quốc chúa họ Lý thỉnh sư cư Quang Mục. Không bao lâu lại vời sư vào Trùng Tâm đường để trưng tập ngữ yếu của Thiền sư chư phương trải 10 năm, rồi thỉnh cư Động Sơn.

Ngày khai đường, duy-na đánh keng rồi nói:

- Trong tiệc pháp đại chúng đều là bậc Thiền sư kiệt xuất, nên quán đệ nhất nghĩa.

Sư nói:

- Thế cũng là tin tức tốt đây, chỉ e các ông lãnh hội nhầm thôi.

Tăng nói:

- Một khúc nhạc Động Sơn sư cử xướng. Chuyện tấn phong hôm nay thì thế nào?

Sư nói:

- Cũng phải nói thôi.

**HÒA THƯỢNG BẮC THIỀN TỊCH (ĐẠI SƯ NGỘ KHÔNG)
PHÁP TỰ ĐỒI THỨ BẢY của THANH NGUYỄN HÀNH TỰ
PHÁP TỰ của VÂN MÔN VĂN YÊN**

Sư hỏi ông tăng:

- Từ đâu đến?

Tăng đáp:

- Từ Kỳ Châu đến.

Sư hỏi:

- Ở viện nào?

Đáp:

- Viện Tư Phước.

Sư hỏi:

- Phước lấy gì mà đầu tư? (chơi chữ)

Tăng nói:

- Hai tầng công án.

Sư nói:

- Ngặt nổi trong tay của Bắc Thiên thì biết tính sao giờ?

Tăng nói:

- Ở trong tay thì cứ thâm lấy.

Sư liền đánh.

THIÊN SƯ LẶC ĐÀM ĐẠO KHIÊM HỒNG CHÂU
PHÁP TỰ ĐỜI THỨ BẢY của THANH NGUYÊN HÀNH TU
PHÁP TỰ của VÂN MÔN VĂN YÊN

Tăng hỏi:

- Thế nào là thói nhà của Lạc Đàm?

Sư nói:

- Xà-lê đến đó mấy ngày?

Hỏi:

- Hễ có đầu lông (mảy may) tức là trần (bụi). Không có thì thế nào?

Sư lấy tay bít hai mắt. Hỏi:

- Dương Dương cử xướng Tông phong, ai là người được nghe?

Sư nói:

- Lão tăng không bị bệnh điếc tai.

THIÊN SƯ NAM THIÊN VƯƠNG VĨNH BÌNH LÔ CHÂU
PHÁP TỰ ĐỒI THỨ BẢY của THANH NGUYÊN HÀNH TỰ
PHÁP TỰ của VÂN MÔN VĂN YÊN

Tăng hỏi:

- Thế nào là chỉ ý Tổ sư từ Tây lại?

Sư nói:

- Không đếm cát.

Hỏi:

- Thế nào là cảnh của Nam Thiên vương?

Sư nói:

- Mặc tình ngắm xem.

Hỏi:

- Thế nào là người trong cảnh?

Sư nói:

- Hãy lãnh hội lời nói trước cái đã.

Hỏi:

- Chinh chiến lâu ngoài sa trường, sao công danh không thành?

Sư nói:

- Chỉ vì ngủ sương nằm dưới tuyết sâu.

Hỏi:

- Nếu thế thì chấm dứt can qua, thúc thủ qui hàng triều đình vậy!

Sư nói:

- Quan chỉ huy sứ chưa đến tiếp nhận ông.

THIÊN SƯ VĨNH AN LÃNG HỒ NAM
PHÁP TỰ ĐỒI THỨ BẢY của THANH NGUYÊN HÀNH TỰ
PHÁP TỰ của VÂN MÔN VĂN YÊN

Tăng hỏi:

- Thế nào là thói nhà của Động Dương?

Sư nói:

- Vào cổng liền thấy chớ gì.

Hỏi:

- Thế nào là vào cổng liền thấy?

Sư nói:

- Khách là thầy tướng.

Hỏi:

- Thế nào là lời đàm luận cùng cực?

Sư nói

- Cái khổ yêu thương mà phải cách xa.

HÒA THƯỢNG ĐÀM MINH HỒ NAM
PHÁP TỰ ĐỜI THỨ BẢY của THANH NGUYÊN HÀNH TỰ
PHÁP TỰ của VÂN MÔN VĂN YÊN

Tăng hỏi:

- Thế nào là cảnh của Tương Đàm?

Sư nói:

- Núi liền Đại Nhạc, nước tiếp Tiêu Tương.

Hỏi:

- Thế nào là người trong cảnh?

Sư nói:

- Cũng nên biết thời thế.

Hỏi:

- Thế nào là đại ý của Phật pháp?

Sư nói:

- Trăm điều huyền hoặc dôi gạt, lao nhọc tinh thần.

THIỀN SƯ THANH LƯƠNG MINH KIM LĂNG
PHÁP TỰ ĐỜI THỨ BẢY của THANH NGUYÊN HÀNH TỰ
PHÁP TỰ của VÂN MÔN VĂN YÊN

Quốc chúa Giang Nam thỉnh sư thượng đường, có vị tiểu Trương lão hỏi:

- Phàm có lời lẽ câu cú đều rơi vào phương tiện. Không rơi vào phương tiện, thỉnh sư nói mau.

Sư nói:

- Quốc chúa đang ở tại đây, không dám vô lễ.

THIÊN SƯ PHỤNG TIÊN THÂM KIM LĂNG
PHÁP TỰ ĐỜI THỨ BẢY của THANH NGUYÊN HÀNH TU
PHÁP TỰ của VÂN MÔN VĂN YÊN

Trong ngày Quốc chúa Giang Nam thỉnh sư khai đường. Sư vừa mới thăng tòa, duy-na đánh keng nói:

- Tiệc pháp toàn Thiên sư kiệt xuất, nên quán đệ nhất nghĩa đế.

Sư liền nói:

- Quả nhiên chẳng hiểu biết gì cả, ngu độn chết người.

Lúc ấy, có ông tăng bước ra lễ bái hỏi:

- Thế nào là đệ nhất nghĩa đế?

Sư nói:

- May nhờ gặp người ngộ đạo rồi.

Hỏi:

- Phải lãnh hội như thế nào?

Sư nói:

- Mau lạy ba lạy.

Sư lại đưa trượng lên nói:

- Này đại chúng! Các ông nói coi ngu độn rơi vào phần sự thượng của ai vậy?

HÒA THƯỢNG THỪA núi ĐẠI DIÊN TÂY XUYÊN
PHÁP TỰ ĐỜI THỨ BẢY của THANH NGUYÊN HÀNH TU
PHÁP TỰ của VÂN MÔN VĂN YÊN

Tăng hỏi:

- Thế nào là ngọn Tướng Luân?

Sư nói:

- Xông thẳng lên mé khói lam.

Hỏi:

- Chuyện hương thượng như thế nào?

Sư nói:

- Vô đất ba thước rươi.

Hỏi:

- Thế nào là đại ý của Phật pháp?

Sư nói:

- Trước cổng Hưng Nghĩa trống đánh ‘tùng, tùng’.

Nói:

- Kẻ học này không hiểu.

Sư nói:

- Sáng đánh ba ngàn tiếng, chiều đánh tám trăm.

THIÊN SƯ DIỆU THẮNG TRẦN LỘ PHỦ
PHÁP TỰ ĐỜI THỨ BẢY của THANH NGUYÊN HÀNH TU
PHÁP TỰ của VÂN MÔN VĂN YÊN

Tăng hỏi:

- Thế nào là cảnh của Diệu Thắng?

Sư nói:

- Lúc Long Tạng mờ ra, lá bối rõ ràng.

Chú: Vĩ trên trần gian, trái bao binh lửa nên kinh điển bị hao hủy, chỉ có kinh tạng ở dưới cung rồng của vua Ta-kiệt-la là còn đầy đủ. Bồ-tát Long Thọ có lần phải xuống dưới cung rồng thỉnh kinh. Lá bối là loại lá khi xưa bên Ấn-độ dùng để chép kinh Phật.

Hỏi:

- Kim Túc Như Lai vì sao lại giảng xuống pháp hội của Đức Thích Ca?

Sư nói:

- Hương sơn ở phía Nam, Tuyết sơn ở phía Bắc.

Hỏi:

- Chuyện ở Nam-thiệm-bộ châu lại là thế nào?

Sư nói:

- Sông Hoàng Hà nước chảy xiết, nên hoa sóng thô.

Hỏi:

- Tâm tâm tịch diệt thôi không hỏi, chỉ hỏi thế nào là một con đường hướng thượng?

Sư nói:

- Một luồng rún bể tới Tân La (Triều Tiên).

Hỏi:

- Từ lâu ngưỡng mộ Vân Môn, nam bắc, dọc ngang, bốn duy, trên dưới, chuyện như thế nào?

Sư nói:

- Hôm nay, ngày mai.

HÒA THƯỢNG PHỔ THÔNG Phủ HÙNG NGUYÊN
PHÁP TỰ ĐỜI THỨ BẢY của THANH NGUYÊN HÀNH TU
PHÁP TỰ của VÂN MÔN VĂN YÊN

Tăng hỏi:

- Một hội hôm nay sao mà giống Linh Sơn vậy?

Sư nói:

- Chấn động đất trời.

Hỏi:

- Thế nào là cảnh của Phổ Thông?

Sư nói:

- Trước sân có trúc ba đòng đẹp. Trong cửa không đèn trưa khuya sáng.

**HÒA THƯỢNG ĐĂNG PHONG TĨNH NGUYÊN THIỀU
CHÂU**

PHÁP TỰ ĐỜI THỨ BẢY của THANH NGUYÊN HÀNH TU
PHÁP TỰ của VÂN MÔN VĂN YÊN

Sư thượng đường nói với đại chúng rằng:

- Người xưa nói sơn hà đại địa phổ chân như. Nay đại chúng, nếu được chân như thì đã che khuất hết sơn hà đại địa rồi. Nếu không được chân như thì vi bội lời chí chân của bậc cổ đức. Trong đại chúng, ai là người nói được hãy bước ra, còn nói không được thì mỗi người hãy tự qui tăng đường. Tạm biệt!

Tăng hỏi:

- Thế nào là một câu Hòa thượng dạy người?

Sư nói:

- Chẳng ra sức.

HÒA THƯỢNG ĐẠI PHẠN VIÊN THIỀU CHÂU
PHÁP TỰ ĐỜI THỨ BẢY của THANH NGUYÊN HÀNH TU
PHÁP TỰ của VÂN MÔN VĂN YÊN

Sư thượng đường thị chúng rằng:

- Nay đại chúng! Thời giờ thuận tiện, phải nên gắng sức. Thời gian không đợi người. Mọi người đều nên quay về tăng đường tham thủ bốn thiện tri thức.

Tăng hỏi:

- Đại chúng tụ tập đông đủ, thỉnh sư cử xướng Tông phong.

Sư nói:

- Có nghi cứ hỏi.

Sư nhân nhìn hình tượng Thánh tăng (1) liền hỏi ông tăng:

- Thánh tăng này tuổi bao nhiêu?

Tăng nói:

- Vừa hay cùng tuổi với Hòa thượng?

Sư nạt rằng:

- Con bò này! Không dễ nói được đây.

Chú (1): Thông thường là tượng Văn Thù, hoặc Tân Đầu Lô, Kiều Trần Như, Không Sanh, Ca Diếp, Bồ Đại Hòa thượng. Không nên làm là tượng Tổ Đạt Ma (Như bản thân chúng tôi từng làm lần thời gian dài).

THIÊN SƯ DƯỢC SƠN VIÊN QUANG
PHÁP TỰ ĐỒI THỨ BẢY của THANH NGUYỄN HÀNH TỰ
PHÁP TỰ của VÂN MÔN VĂN YÊN

Tăng hỏi:

- Đền truyền núi Dược, sư thứ mấy?

Sư nói:

- Gặp nhau đều nói hưu quan thôi. Dưới rừng chưa từng gặp một người.

Hỏi:

- Kẻ chẳng lặn lội thủy lục, sư có tiếp không?

Sư nói:

- Tổ rô! Tổ rô!

Sư hỏi ông tăng mới đến:

- Từ Nam đến hay từ Bắc đến?

Đáp:

- Từ Bắc đến.

Sư nói:

- Chẳng rơi vào ngôn thuyên, nói mau.

Chú: Ngôn thuyên là lời lẽ chú giải rành mạch.

Tăng nói:

- Mỗ giáp là đạo nhân ở Phước Kiến khéo lãnh hội hương đàm.

Sư nói:

- Hãy tham chúng đi!

Tăng nói:

- Dĩ nhiên.

Sư nói:

- Bọt khiêu (Cát chân lên).

Rồi đánh.

***

Tăng hỏi:

- Thế nào là chỉ ý Tổ sư từ Tây lại?

Sư hỏi:

- Nói cái gì?

THIÊN SƯ VÂN CHÂN núi NGA HỒ TÍN CHÂU
PHÁP TỰ ĐỜI THỨ BẢY của THANH NGUYÊN HÀNH TU
PHÁP TỰ của VÂN MÔN VĂN YÊN

Tăng hỏi:

- Thế nào là Phật?

Sư nói:

- Xà-lê không phải à?

***

Sư hỏi tăng:

- Gần đây rời nơi nào?

Tăng đáp:

- Lương Chiết.

Sư hỏi:

- Có đem được thanh kiếm bén thổi đứt sợi lông tới không?

Tăng dang hai tay. Sư nói:

- Tưởng đâu là ông tiên rụi cán búa, nào dè đâu chỉ là kẻ bài bạc cầu vui.

Hỏi:

- Thế nào là thói nhà của Nga Hồ?

Sư nói:

- Khách là tướng của chủ nhân.

Tăng nói:

- Nếu thế thì tạ ơn sư chu toàn.

Sư nói:

- Khó hạ giường của Trần Phồn (Phiền).

Chú: Trần Phồn ngày xưa kết giao rất kén chọn khách. Khi nào khách tâm đắc tới mới hạ giường xuống cho khách nằm. Khách đi rồi là treo giường lên.

**THIỀN SƯ KHAI TIÊN THANH DIỆU LÔ SƠN
PHÁP TỰ ĐỜI THỨ BẢY của THANH NGUYỄN HÀNH TU
PHÁP TỰ của VÂN MÔN VĂN YÊN**

Tăng hỏi:

- Thế nào là đèn đèn không dứt?

Sư nói:

- Cây dương xanh tuần tự trồng.

Tăng nói:

- Kẻ học này không lãnh hội.

Sư nói:

- Dưới cây không rễ xướng hư danh.

Hỏi:

- Một câu Phi Vân sư đích thân cử xướng. Trường Khánh hôm nay chuyện thế nào?

Sư nói:

- Nhà nhà Quán Thế Âm.

Hỏi:

- Thế nào là cảnh của Phi Vân?

Sư nói:

- Một bình nước trong đẽ dưới cửa sổ, là đã sanh nhai qua mấy năm.

Hỏi:

- Thế nào là cảnh của Trường Khánh?

Sư nói:

- Trong tăng đường, lão tăng đầu bạc như tuyết.

Tăng nói:

- Hai cảnh đồng qui, ung dương hiệt lý.

Sư nói:

- Tại chỗ được người nghi.

Hỏi:

- Khe xưa, suối lạnh, ai là người đến được?

Sư nói:

- Khô.

Tăng hỏi:

- Nếu thế thì đến được vậy.

Sư nói:

- Sâu bao nhiêu vậy?

**THIÊN SƯ PHỤNG QUỐC THANH HẢI TƯƠNG CHÂU
PHÁP TỰ ĐỜI THỨ BẢY của THANH NGUYÊN HÀNH TU
PHÁP TỰ của VÂN MÔN VĂN YÊN**

Tăng hỏi:

- Xanh xanh trúc biếc đều là chân như. Thế nào là chân như?

Sư nói:

- Ông khách điếm ngồi thành vàng. Nghe tên mà chẳng thấy hình.

Tăng nói:

- Nếu thế thì cúi lạy tạ thôi.

Sư nói:

- Vọng tưởng hồi trước đến nay hãy còn.

Tăng nói:

- Thừa nghe người xưa nói: ‘Thấy trắng rồi thôi nhìn ngón tay. Tới nhà rồi thôi hỏi thăm đường’. Thế nào là nhà?

Sư nói:

- Hãy thử cử thoại đầu xem?

Hỏi:

- Bỏ qua cho thì nói Đông, nói Tây. Không bỏ qua thì nói thế nào?

Sư nói:

- Hai năm cùng một xuân.

HÒA THƯỢNG TỬ QUANG THIỀU CHÂU
PHÁP TỰ ĐỜI THỨ BẢY của THANH NGUYÊN HÀNH TỬ
PHÁP TỰ của VÂN MÔN VĂN YÊN

Tăng hỏi:

- ‘Tâm ấy là Phật’ là lời dạy dỗ. Chẳng liên can tới tung tích trước thì làm thế nào chỉ giáo?

Sư nói:

- Đông, Tây thôi bỏ qua, chuyện Nam Bắc là thế nào?

Nói:

- Nếu thế thì kẻ học này không hiểu gì cả.

Sư nói:

- Đầu rỗng, đuôi rắn.

THIÊN SƯ BẢO AN SƯ MẬT ĐÀM CHÂU
PHÁP TỰ ĐỜI THỨ BẢY của THANH NGUYÊN HÀNH TỬ
PHÁP TỰ của VÂN MÔN VĂN YÊN

Tăng hỏi:

- Hột cải văng trúng vô đầu mũi kim nhọn thì thế nào?

Sư nói:

- Rơi vào chỗ nào?

(Lương Sơn nói:

- Rơi vào con mắt của ông).

Hỏi:

- Không phạm mũi nhọn của từ ngữ thì thế nào?

Sư nói:

- Thiên Thai, Nam Nhạc.

Nói:

- Tiện như thế thì thế nào?

Sư nói:

- Giang Tây, Hồ Nam.

HÒA THƯỢNG HOÀNH LONG NAM NHẠC
PHÁP TỰ ĐỜI THỨ BẢY của THANH NGUYỄN HÀNH TU
PHÁP TỰ của THIỀN SƯ THỤY NHAM SƯ NGẠN THAI CHÂU

Sở vương họ Mã thỉnh sư trụ Kim Luân. Tăng hỏi:

- Thế nào là đệ nhất cú của Kim Luân?

Sư nói:

- Gã si độn này.

Hỏi:

- Thế nào là một mũi tên của Kim Luân?

Sư nói:

- Qua xa rồi.

Hỏi:

- Thế nào là ngọn đèn Tổ?

Sư nói:

- Tám ngọn gió độc thổi không tắt.

Chú: Nguyên văn 'Bát phong', còn gọi là 'Bát pháp', 'Bát thế phong', chỉ tám pháp được thế gian ưa ghét có thể làm lay động lòng người, cho nên lấy gió độc làm ví dụ, gọi là tám luồng gió. Nếu tâm sở hữu chủ, an trụ chánh pháp không vì thương ghét hoặc loạn thì không bị tám luồng gió độc lay động. Tám gió là: Lợi ích, suy diệt, hủy báng, dự tán, xưng đạo, kê bài, khổ, lạc.

Nói:

- Nếu thế thì u tối không sanh ra vậy?

Sư nói:

- Ban ngày ban mặt chẳng có người nhàn rồi.

THIÊN SƯ THẦN LỘC

Viện THỤY PHONG ÔN LĨNH ÔN CHÂU

PHÁP TỰ ĐỜI THỨ BẢY của THANH NGUYỄN HÀNH TỰ
PHÁP TỰ của THIÊN SƯ THỤY NHAM SƯ NGẠN THAI CHÂU

Sư người Phước Thanh Phước Châu, xuất gia tại chùa Thiên Trúc của bốn huyện. Sư đắc pháp với Thụy Nham, làm thị giả rất lâu. Sau sư khai sơn, dựng viện, học lữ theo về rất đông. Sư có kệ rằng:

Nguyên văn:

簫然獨處意沉吟
誰信無玄發妙音
終日法堂唯靜坐
更無人問本來心

Phiên âm:

Túc nhiên độc xứ ý trầm ngâm
Thùy tín vô huyền phát diệu âm
Chung nhật pháp đường duy tĩnh tọa (Bản khác chép Tuy)
Cánh vô nhân vấn bản lai tâm.

Tạm dịch:

*Im lìm chỗ vắng ý trầm ngâm
Ai nghĩ không dây phát diệu âm
Suốt buổi pháp đường duy (tuy) tĩnh tọa
Rốt lại không ai hỏi bản tâm.*

Lúc ấy, có thượng tọa Bằng Ngạn nương theo bài kệ trên mà nói:

- Thế nào là bản lai tâm?

Sư gọi:

- Bằng Ngạn!

Ngạn ứng tiếng dạ, sư nói:

- Hãy pha trà lại cho lão tăng ta!

Ngạn nhân đó biết lối ngộ nhập. (Bằng Ngạn tức đại sư Quảng Pháp là tự pháp của Quốc sư Thiên Thai, sau trụ Trường Thọ Tô Châu).

Sư thị diệt vào năm đầu niên hiệu Thái Bình, thọ 105 tuổi.

**THIÊN SƯ HỎI CƠ núi HOÀNG LONG NGẠC CHÂU
PHÁP TỰ ĐỜI THỨ BẢY của THANH NGUYÊN HÀNH TỰ
PHÁP TỰ của PHÁP SƯ HUYỀN TUYỀN NGẠN HOÀI CHÂU**

Sư họ Trương, người Thanh Hà. Năm Đường Thiên Hựu, sư du hóa đến núi này (Tức núi Hoàng Long). Quan tiết độ sứ thí phụng tiền của cất pháp vũ, rồi tâu vua ban cho sư ca-sa tía và hiệu Chiêu Từ Đại Sư.

Sư đại trưng pháp tịch, tăng hỏi:

- Không hỏi chuyện Tổ Phật bên lè, chỉ hỏi ‘Thế nào là chuyện bình thường?’

Sư đáp:

- Ta trụ núi đã được 15 năm.

Hỏi:

- Thế nào là thói nhà của Hòa thượng?

Sư nói:

- Cái bát bằng lưu ly không đáy.

Hỏi:

- Thế nào là kiếm của nhà vua?

Sư nói:

- Không sát thương muôn loài.

Hỏi:

- Kẻ đeo kiếm ấy thế nào?

Sư nói:

- Máu phún tới Phạm thiên.

Tăng nói:

- Quá tốt là không sát thương muôn loài,

Sư liền đánh.

Hỏi:

- Phật tại thế vì chúng sanh thuyết pháp. Sau khi Phật nhập diệt còn có người thuyết không?

Sư nói:

- Làm hồ thẹn Phật thôi.

Hỏi:

- Lòng nuốt biển cả, hột cải nấp núi Tu-di đều không phải là bản phần sự của kẻ học này. Thế nào là bản phần sự của kẻ học này?

Sư nói:

- Che lại bảng yết thị trong chợ Hiệp Bàn.

Hỏi:

- Gấp gáp đến đầu môn, thỉnh sư thông tin tức.

Sư nói:

- Mùi lửa đốt dây lưng quần.

Hỏi:

- Thế nào là người đại nghi?

Sư nói:

- Ngồi đối mặt trong bàn uống rượu thấy cây cung rơi vào trong chén.

Chú: Thật ra sự tích như thế này: Có kẻ tính rất đa nghi cùng ngồi đối diện với chủ nhà uống rượu, nhìn vào chén mình thấy có con rắn trong đó nên không dám uống. Hóa ra đó chỉ là cái bóng cây cung treo trên vách dọi xuống. Chủ biết ý đứng dậy cắt cây cung, chừa đó khách mới dám uống.

Hỏi:

- Còn thế nào là người chẳng hồ nghi?

Sư nói:

- Lại ngồi lần nữa vào bàn tiệc có cây cung rơi trong chén rượu.

Hỏi:

- Gió lặng, sóng êm thì thế nào?

Sư nói:

- Trên đầu sào trăm thước trăm trượng rơi.

Sư sắp thuận thế, có tăng hỏi:

- Hòa thượng trăm năm sau rồi thì bát và bị, ai là người mang?

Sư nói:

- Mặc tình mang đi.

Hỏi:

- Chuyện trong mặt thế nào?

Sư nói:

- Phăng dây nợ mới biết.

Hỏi:

- Ai là người được?

Sư nói:

- Đợi chừng nào chim én biển quất ra sấm mới nói cho ông nghe.

Nói xong là qua đời.

HÒA THƯỢNG BÁCH CỐC LẠC KINH
PHÁP TỰ ĐỒI THỨ BẢY của THANH NGUYỄN HÀNH TỰ
PHÁP TỰ của PHÁP SƯ HUYỀN

Tăng hỏi:

- Rưới khắp mưa pháp thì thế nào?

Sư nói:

- Có đạo truyền thiên vị. Chẳng hút ao Phụng Hoàng.

Hỏi:

- Chín tuần cảm túc, ba tháng chuyện thế nào?

Sư nói:

- Chẳng rơi vào cơ phong của người sắp.

HÒA THƯỢNG HÒA LONG TRÌ CHÂU

PHÁP TỰ ĐÒI THỨ BẢY của THANH NGUYÊN HÀNH TỰ
PHÁP TỰ của PHÁP SƯ HUYỀN

Tăng hỏi:

- Thế nào là tâm của Tổ Tổ truyền nhau?

Sư nói:

- Ba lần, bốn lượt dặn dò ông.

Hỏi:

- Thế nào là Tông chỉ từ trước?

Sư nói:

- Đưa vào tận miệng xà-lê mà nói. Tới được không vậy?

Hỏi:

- Chỗ tỉnh yếu, tỉnh sư tiếp dẫn!

Sư nói:

- Hết sức tỉnh yếu!

HÒA THƯỢNG ĐÒI THỨ HAI HUYỀN TUYÊN HOÀI CHÂU
PHÁP TỰ ĐÒI THỨ BẢY của THANH NGUYÊN HÀNH TỰ
PHÁP TỰ của PHÁP SƯ HUYỀN

Tăng hỏi:

- Lời cùng, lẽ tận thì thế nào?

Sư nói:

- Chẳng vào lý, há cùng dứt.

Hỏi:

- Hạt châu đen diệu hữu làm sao thấu được?

Sư nói:

- Nếu chẳng như ngọc ma-ni trọn ảnh diễm lệ. Người Hồ mắt xanh (chỉ Tổ Đạt Ma) há có thể thấy được.

Hỏi:

- Có miệng mà nói không được thì thế nào?

Sư nói:

- Ba tác chẳng thể bằng âm vận của trống. Kẻ cầm biết hát, người gõ ca.

THIÊN SƯ DIỆU THĂNG HUYỀN MẶT LỘ PHỦ
PHÁP TỰ ĐỜI THỨ BẢY của THANH NGUYÊN HÀNH TU
PHÁP TỰ của PHÁP SƯ HUYỀN

Tăng hỏi:

- Bốn núi ép bức thì thế nào?

Chú: Bốn núi tức tứ đại: đất, nước, gió, lửa bức ngặt đời người.

Sư nói:

- Mặt trời hồng không rọi ánh sáng. Chỗ đất tối chẳng có tri âm.

Nói:

- Kẻ học này không lãnh hội.

Sư nói:

- Hạc bay thấu các ngọn núi, há đuổi sau lưng.

Hỏi:

- Hai con rồng tranh trái châu thì thế nào?

Sư nói:

- Lực sĩ không tâm hiến. Phấn tốc đến trầm quang.

Hỏi:

- Một khúc nhạc Tuyệt Phong ngàn người cử xướng. Trong trắng khêu đèn ai sáng nhất?

Sư nói:

- Không có âm vận hòa không ăn nhịp. Sáng tối há có thể thấu được.

THIÊN SƯ ẨN VI viện ĐẠI MINH HỒNG CHÂU
PHÁP TỰ ĐỜI THỨ BẢY của THANH NGUYÊN HÀNH TU
PHÁP TỰ của THIÊN SƯ LA SƠN ĐẠO NHÀN PHƯỚC CHÂU

Sư họ Dương, người Tân Kim (Câm) Dự Châu. Đêm sinh ra sư, có ánh sáng chiếu khắp nhà. Năm 7 tuổi, sư nương Thiền sư Đạo Kiên viện Thạch Đầu tại bổn huyện xuất gia. Năm 20 tuổi theo luật sư Trí Xung tại chùa Khai Nguyên thọ giới cụ túc. Sau đó, sư tham yết khắp các Thiền sư kiệt xuất, rồi đến La Sơn, được đại sư Pháp Bảo dẫn yếu lý sư tử tại hang và sư tử ra khỏi hang khiến sư tỉnh ngộ.

Sau mấy năm lần quản, sư quay về Giang Biểu, gặp lúc quan huyện Long Tuyền là Lý Mạnh Tuân thỉnh sư cư ngụ đạo tràng Thập Thiện, từ đó mới cử dương Tông phong.

Sư thượng đường nói với chúng rằng:

Nguyên văn:

騰空正是時
應須眨上眉
從茲出倫去
莫待白頭而

Phiên âm:

Đằng không chính thị thì
Ứng tu trát thượng mi
Tùng tư xuất luân khứ
Mạc đãi bạch đầu nhi.

Tạm dịch:

*Lên không chính lúc này
Hãy nên ngộ đi ngay
Nhơn đây mà hơn chúng
Chớ để bạc đầu ai!*

Tăng hỏi:

- Thế nào là câu Thập Thiện?

Sư nói:

- Nguy hiểm.

Hỏi:

- Người đi qua như thế nào?

Sư nói:

- Táng thân.

Hỏi:

- Sau khi thiên hóa, Hòa thượng Tư Phước đi về đâu?

Sư nói:

- Giày cỏ rách.

Hỏi:

- Thế nào là một câu Hoàng Mai?

Sư nói:

- Thế nay thì thế nào?

Hỏi:

- Thế nào là thông tin?

Sư nói:

- Cứu Giang đường dứt tuyệt.

Hỏi:

- Kẻ sơ tâm hậu học, thế nào là học?

Sư nói:

- Đầu đội trời.

Hỏi:

- Rốt lại thì thế nào?

Sư nói:

- Chân đạp đất.

Hỏi:

- Thế nào là kiếm của đấng Pháp vương?

Sư nói:

- Lộ.

Hỏi:

- Có giết người không vậy?

Sư hỏi:

- Thế nào?

Hỏi:

- Thế nào là kiếm Long Tuyền?

Sư nói:

- Không rút ra khỏi vỏ.

Tăng nói:

- Nhân tiện thỉnh rút ra đi.

Sư nói:

- Ngôi sao đi lạc vị trí.

Hỏi:

- Quốc giới an ninh thế tại sao châu không xuất hiện?

Sư hỏi:

- Rơi tại nơi nào?

Năm đầu niên hiệu Quảng Thuận nhà Châu, nhằm năm Tân Hợi, Lý thị ở Kim Lăng ngưỡng mộ đức của sư mời vào cư ngụ Thiền uyển Long Quang (Sau đổi tên là Phụng Tiên), ban hiệu là Giác Tịch Thiền Sư. Đến năm thứ 2 niên hiệu Kiến Long, nhằm năm Tân Dậu, sư theo Giang Nam Lý thị đến Hồng Tĩnh, trụ tinh xá Đại Minh, tái phô diễn huyền chỉ. Ngay tháng 10 năm đó, nhuốm bệnh nặng. Ngày 26 cạo tóc tắm gội thân thể, lên pháp đường từ giã đại chúng, ngồi im mà hóa.

Ngày mừng 6 tháng 2 năm sau, theo lời dặn của sư, đem về chôn ở huyện Cát Thủy, Cát Châu, thọ 76 tuổi, lập thọ 56, thụy Thiền Sư Huyền Tịch, tháp tên là Thường Tịch.

THIÊN SƯ MINH CHIÊU ĐỨC KHIÊM VỤ CHÂU
PHÁP TỰ ĐỜI THỨ BẢY của THANH NGUYÊN HÀNH TU
PHÁP TỰ của THIÊN SƯ LA SƠN ĐẠO NHÀN PHƯỚC CHÂU

Sau khi nhận ấn ký của La Sơn, sư không chịu trệ kẹt nơi một xó mà kích dương huyền chỉ, các bậc tôn túc Thiền lâm đều nể tính mãnh liệt của sư, còn kẻ hậu học thì chẳng ai dám đương đầu sự bén nhọn của sư. Sư tại đại điện chùa Chiêu Khánh Tuyên Châu, lấy tay chỉ bức họa trên tường hỏi tăng:

- Cái này là thần gì vậy?

Tăng đáp:

- Đó là Thiệu thần Hộ pháp.

Sư hỏi:

- Trong thời kỳ sa thải chạy về đâu?

Chú: Phật giáo Trung Quốc bị 3 lần sa thải, tức 3 lần bị triều đình cấm không cho tu hành phải hoàn tục. Đa phần Thiền sư đều trốn lánh vào nơi thâm sơn, cùng cốc chứ không chịu hoàn tục. Phật giáo Trung Quốc trải qua ba Vũ, một Tông sa thải. Đó là: Bắc Ngụy Thái Võ Đế, Bắc Chu Võ Đế, Đường Vũ Tông, Hậu Chu Thế Tông.

Tăng không lời đối đáp. Sư bảo tăng hãy đến hỏi thị giả Diễn.

Diễn nói:

- Ông từ trong kiếp nào mà gặp nạn ấy?

Tăng quay lại cử thuật tự sự với sư. Sư nói:

- Dầu cho sau này thượng tọa Diễn có huy tụ được 1.000 chúng đi nữa, cũng chẳng có chỗ dụng gì.

Tăng bèn lễ bái thỉnh sư biệt ngữ, sư nói:

- Đi về nơi đâu vậy?

***

Thượng tọa Thanh cử thoại đầu Ngưỡng Sơn, cặm cây cào hỏi

Sư:

- Ý người xưa tại xoa tay hay tại chống cây cào?

Sư gọi:

- Thượng tọa Thanh!

Thanh lên tiếng, sư nói:

- Có từng mộng kiến Ngưỡng Sơn nữa thôi?

Thanh nói:

- Chẳng cần hạ ngữ, chỉ cần thượng tọa thương lượng mà thôi.

Sư nói:

- Nếu cần thương lượng thì Hòa thượng đường đầu (trụ trì) có cả ngàn rưỡi lão sư có mặt.

***

Sư đến Song Nham. Trưởng lão Song Nham nhìn phong thái của sư nói:

- Mỗ giáp đây nêu một câu hỏi xà-lê. Nếu nói được thì phá bỏ viện còn nếu nói không được thì không phá bỏ. Kinh Kim Cang nói:

‘Tất cả chư Phật và chư Phật pháp đều từ kinh này mà ra’. Hãy nói coi Kinh này do ai nói?

Sư nói:

- Nói cùng không nói, nhất thời để qua một bên, chỉ hỏi Hòa thượng quyết định gọi cái gì là Kinh này?

Song Nham không lời đối đáp. Sư cử Kinh nói:

- Tất cả hiền Thánh do đều lấy pháp vô vi mà thành ra có khác biệt. Đó tức là pháp vô vi làm cứu cánh. Bằng vào đâu mà có sai khác? Như sai khác đó là lỗi hay không lỗi? Nếu lỗi thì tất cả hiền Thánh đều có lỗi. Nếu không có lỗi thì gọi cái gì là sai khác?

Song Nham lại cũng không có lời đối đáp. Sư nói:

- Tuyết Phong nói đây.

***

Sư tại chùa Trí Giả ở Vụ Châu ở cương vị đệ nhất tòa. Bình thường sư không nhận tịnh thủy. Tăng chủ sự hỏi:

- Vì sao không thức xúc, tịnh thủy không nhận?

Sư bước xuống giường đưa cái tịnh bình lên nói:

- Cái này tịnh.

Chủ sự không lời đối đáp. Sư bèn đập vỡ tịnh bình. Sư từ đó đạo thanh vang xa, chúng thỉnh cư núi Minh Chiêu khai pháp. Thiền giả bốn phương đến đông đầy đường thất. Sư nói với đại chúng:

- Ít khi gặp một người xuống sườn núi mà không chạy. Đúng là không gặp mà. Nếu mà cùng sống, hại gì mà không triển khai?

***

Tăng hỏi:

- Sư tử chưa ra khỏi hang thì thế nào?

Sư nói:

- Chim diều giỏi giang theo không kịp.

Hỏi:

- Sau khi ra khỏi hang thì thế nào?

Sư nói:

- Muôn dặm chính bời bời.

Hỏi:

- Định ra khỏi hang mà không ra thì thế nào?

Sư nói:

- Cao chót vót.

Hỏi:

- Chuyện hương thượng thế nào?

Sư nói:

- Nháy mắt.

Hỏi:

- Thế nào là một câu thẩu ngoài Pháp thân?

Sư nói:

- Phiên thân sau sao Bắc Đẩu.

Hỏi:

- Nên thú hương thế nào trong 12 thời?

Sư nói:

- Ném trên mặt đất kim cương.

Hỏi:

- Văn Thù và Duy Ma đàm luận chuyện gì?

Sư nói:

- Khăn vải bố và mũ vải là đều ném qua một bên.

Hỏi:

- Thế nào là thói nhà của Hòa thượng?

Sư nói:

- Cẩn được là hảo thủ.

Hỏi:

- Lửa không có khói, người nào đến được?

Sư nói:

- Không tiếc lông mày bị cháy đấy.

Hỏi:

- Hòa thượng hương về đó được không?

Sư nói:

- Ông nói ta có bao nhiêu lông mày còn lại?

***

Sư thấy ông tăng mới đến vừa lên pháp đường là đưa cây xơ quạt lên rồi lại ném xuống. Ông tăng nói tạm biệt rồi liền xuống khỏi pháp đường. Sư nói:

- Bậc Thiên sư kiệt xuất! Bậc Thiên sư kiệt xuất!

Hỏi:

- Toàn thân mang kiếm thì thế nào?

Sư nói:

- Nếu bỗng gặp ngay lúc người đó thì làm sao đây ?

Tăng không lời đối đáp.

***

Sư hỏi Hòa thượng Quốc Thái Thao:

- Người xưa nói Câu Chi chỉ niệm 3 hàng chú, liền được danh tiếng vượt mọi người. Làm sao mà được như ông ta chỉ nêu 3 hàng chú mà được danh tiếng hơn mọi người?

Quốc Thái đưa một ngón tay lên. Sư nói:

- Nếu không như hôm nay thì làm sao mà biết được ông khách Qua Châu.

***

Sư có người sư thúc tại sảnh viện bệnh nặng lắm, cho người mang thư đến hỏi sư rằng: ‘Mỗ giáp đây có bệnh nặng, hiện đang đau đớn dữ lắm, làm cho nó êm thắm bằng mọi cách không được, có ai cứu được mỗ không vậy?’, sư bèn viết thư trả lời rằng: ‘Trên trán trúng một mũi tên kim cương thấu tốt bên kia bay mất’.

Có một ông tăng từng ở tại pháp tịch của sư từ già đi trụ am được 1 năm, sau đó quay về lễ bái nói:

- Người xưa nói: ‘Ba ngày mà không gặp nhau thì đừng có làm người gặp nhau thời cũ’.

Sư bèn phạch ngực hỏi:

- Ông nói coi ta có nhiều ít lông che mặt?

Ông tăng không lời đối đáp. Sư bỗng hỏi:

- Ông rời am lúc nào vậy?

Đáp:

- Sáng nay.

Sư nói:

- Lúc ra đi cái chỗ gãy chân, giao cho ai giữ vậy?
Tăng lại cũng không lời đối đáp. Sư bèn nạt lui ra.

***

Hỏi:

- Thừa mong sư có lời dạy, con trụ trên đỉnh Minh Chiêu hưng truyền tâm Phật xưa. Thế nào là đỉnh Minh Chiêu?

Sư nói:

- Hãy banh mắt ra.

Hỏi:

- Thế nào là tâm Phật xưa?

Sư nói :

- Ông có thở mệt gấp không vậy ?

***

Hỏi:

- Kẻ học này vệt mây, lướt sóng đến đây, thỉnh sư triển bát.

Sư nói :

- Kẹp vở đầu ông.

Tăng nói :

- Cũng cần bậc tiên đà khách.

Sư bèn bỏ gậy đuổi ra.

Sư có riêng một bài tụng thị chúng rằng :

Nguyên văn:

明招一拍和人希
此是真宗上妙機
石火瞥然何處去
朝生風子合應知

Phiên âm:

Minh chiêu nhứt phách hòa nhân hy
Thử thị chân Tông thượng diệu ky
Thạch hỏa miết nhiên hà xứ khứ
Triêu sinh phượng tử hiệp ung tri.

Tạm dịch:

Cung đàn Minh Chiêu hiếm kẻ hòa

Đây là chân Tông thượng diệu ky

Đá nệt lửa kia về đâu tá ?

Sớm sanh ra phụng nên ứng tri.

Sư trụ núi Minh Chiêu 40 năm, ngữ cú lưu bố khắp nơi. Sư sắp thiên hóa, thượng đường cáo chúng dặn dò. Ngay đêm đó dang chân ra hỏi thị giả:

- Xưa kia đức Thích Ca Như Lai dang hai chân phóng ra trăm ánh bửu quang sáng rực. Ông nói xem ta phóng ra hòa quang nhiều hay ít?

Thị giả nói:

- Khi xưa Hạc Lâm, hôm nay Hòa thượng.

Sư lấy tay phủi mài nói:

- Không cô phụ chăng?

Lại nói kệ rằng:

Nguyên văn:

葛刀叢裏逞全威

汝等應當善護持

火裏鐵牛生犢子

臨岐誰解湊吾機

Phiên âm:

Mạch đao tùng lý trình toàn uy

Nhữ đẳng ưng đương thiện hộ trì

Hỏa lý thiết ngư sanh độc tử

Lâm kỳ thùy giải thẩu ngô ky.

Tạm dịch:

Tức khắc tùng lâm hiện rõ uy

Các ông phải khá khéo hộ trì

Trâu sắt lửa hồng sanh con nghé

Ngã rẻ nào ai tỏ huyền ky.

Nói kệ xong ngồi yên, im lặng mà qua đời. Nay tháp việu gì đều còn đủ.

THIÊN SƯ HUÊ QUANG PHẠM HÀNH CHÂU
PHÁP TỰ ĐỒI THỨ BẢY của THANH NGUYÊN HÀNH TỰ
PHÁP TỰ của LA SƠN ĐẠO NHÀN

Tăng hỏi:

- Linh đài không lập ra, còn có xuất thân không vậy?

Sư nói:

- Có.

Tăng hỏi:

- Thế nào là chỗ xuất thân.

Sư nói:

- Ra

Hỏi:

- Thế nào là chỉ ý Tổ sư từ Tây lại?

Sư nói:

- Đạo.

Hỏi:

- Thế nào là đại ý của Phật pháp?

Sư nói:

- Nghiệu.

Hỏi:

- Ngưu Đầu Pháp Dung chưa gặp Tứ Tổ Đạo Tín thì thế nào?

Sư nói:

- Tự do tự tại.

Tăng hỏi:

- Sau khi gặp thì thế nào?

Sư nói:

- Tự do tự tại.

Hỏi:

- Thế nào là chuyện trong Phật pháp?

Sư nói:

- Liễu.

THIÊN SƯ LA SƠN THIỆU TU
PHÁP TỰ ĐỜI THỨ BẢY của THANH NGUYÊN HÀNH TU
PHÁP TỰ của LA SƠN ĐẠO NHÂN

Sư thượng đường, có mấy ông tăng tranh nhau thưa hỏi, sư nói:

- Hãy cùng một lúc bước ra hỏi, rồi đợi lão tăng ta trả lời cùng một lúc.

Tăng nói:

- Các kẻ học này nhất tề hỏi, thỉnh sư nhất tề trả lời.

Sư nói:

- Được.

Hỏi:

- Kẻ học này mới vào tùng lâm. Ý nghĩa đích thực của Tổ sư thỉnh sư chỉ thẳng.

Sư nói:

- Tốt (được).

THIÊN SƯ TỪ TÂY XUYÊN
PHÁP TỰ ĐỜI THỨ BẢY của THANH NGUYÊN HÀNH TU
PHÁP TỰ của LA SƠN ĐẠO NHÂN

Ban sơ, sư tham yết La Sơn (1). La Sơn hỏi:

- Từ đâu lại vậy?

Sư nói:

- Xa rời Tây Thục, gần rời Khai Nguyên. Tức nay đây thì chuyện thế nào?

La Sơn chào nói:

- Uống trà đi!

Sư nín lặng hồi lâu không nói gì, La Sơn nói:

- Khí thu hơi ẩm, lui ra đi!

Hôm sau, La Sơn thượng đường, sư bước ra hỏi:

- Mở toang cửa nẻo, đương hiên là ai?

La Sơn liền hét, sư nín lặng hồi lâu, La Sơn nói:

- Lông lá chưa đầy đủ, hãy lui ra!

Bản đời Nguyên chú rằng: Có một bản chép rằng: Ban sơ, sư tham yết La Sơn, vừa mới lễ bái đứng dậy, La Sơn hỏi: 'Từ đâu tới vậy?'. Sư nói: 'Xa là rời Tây Thục, gần là rời Khai Nguyên'. Đoạn bước gần tới trước nói: 'Tức như chuyện hôm nay thì thế nào?'. La Sơn cung quyền chào nói: 'Uống trà đi!'. Trong lúc sư đang suy nghĩ, La Sơn nói: 'Khí thu khá ẩm, hãy lui ra đi!'. Sư đến pháp đường tự than rằng: 'Ta ở núi Nga Mi Tây Xuyên, dưới chân được một mũi tên cỏ bông nghĩ là sẽ nhiễu loạn cả thiên hạ. Hôm nay đến trong trại của lão sư Đạo Trần tại Phước Kiến, cung gãy tên hết. Cũng là ngừng nghỉ thôi'.

Sư nhân đó mà vén áo thờ La Sơn làm thầy, lâu sau thừa mong được ấn ký. Sau sư tham yết Thắng Quang ở Thai Châu. Quang đang ngồi trên ghế dây. Sư vào thẳng, đến bên mình Quang xoa tay mà đứng. Quang hỏi:

- Từ đâu lại vậy?

Sư nói:

- Đang chờ lời đối đáp đây.

Sư liền bước xuống, Quang cầm gậy và cây xơ quất xuống tăng đường kiếm sư, đưa cây xơ quất lên hỏi rằng:

- Xà-lê gọi cái này là gì?

Sư nói:

- Tức giận chết đi thôi.

Quang cúi đầu lui về phương trượng.

HÒA THƯỢNG BẠCH VÂN LINH YÊM
PHÁP TỰ ĐỜI THỨ BẢY của THANH NGUYỄN HÀNH TU
PHÁP TỰ của LA SƠN ĐẠO NHÀN

Sư thượng đường nói với đại chúng rằng:

- Khiến đến cửa người chết. Ai nói đôi tang chủ. Tạm biệt!

Tăng hỏi:

- Chuyện mình chưa rành, lấy gì chứng nghiệm?

Sư nói:

- Gương gỗ chiếu mặt trăng (mặt không trang điểm).

Hỏi:

- Sau khi nghiệm rồi thì thế nào?

Sư nói:

- Không tranh nhiều.

Hỏi:

- Tam Thai có lời thỉnh, tứ chúng dự tiệc pháp, đã đâu vào đấy, thỉnh sư cử xướng Tông phong.

Sư nói:

- Cần cử xướng cũng không khó gì.

Nói:

- Vậy tiện thỉnh sư cử xướng.

Sư nói:

- Đêm yên tịnh, nước trong cá không ăn mồi. Đây thuyền chở rỗng ánh trăng về.

(Đây là trích hai câu thơ của Huệ Đình Thuyền Tử:

Nguyên văn:

夜淨水寒魚不食

滿船空載月明歸

Phiên âm:

Dạ tịnh thủy hàn ngư bất thực

Mãn thuyền không tải nguyệt minh qui)

**THIÊN SƯ THƯỜNG CHÂN THIÊN TRÚC NGHĨA TRỪNG
PHÁP TỰ ĐỜI THỨ BẢY của THANH NGUYÊN HÀNH TU
PHÁP TỰ của THIÊN SƯ LA SƠN ĐẠO NHÀN PHƯỚC CHÂU**

Ban sơ, sư tham yết La Sơn, dừng ở một vài năm. Sau nhân La Sơn bị bệnh nặng, sư hỏi:

- Trăm năm sau bỗng có người hỏi Hòa thượng thì chỉ thị thế nào?

La Sơn liền phóng mình ngã xuống. Sư từ đó khế ngộ.

Tăng hỏi:

- Thế nào là đại ý của Phật pháp?

Sư nói:

- Nóng lạnh đun đẩy nhau.

Tăng nói:

- Thánh Hoàng thỉnh mệnh, đại chúng vào tiệc pháp thỉnh sư cử xướng.

Sư nói:

- Lãnh hội! Lãnh hội!

Tăng nói:

- Nếu thế thì Trời, Người đều nhờ cậy.

Sư nói:

- Còn ông thế nào?

**THIÊN SƯ DUY KHOÁNG CHÂN TỊCH CÁT CHÂU
PHÁP TỰ ĐỜI THỨ BẢY của THANH NGUYÊN HÀNH TU
PHÁP TỰ của LA SƠN ĐẠO NHÀN**

Sư thượng đường nói:

- Chẳng động thân tình, liền có ý thắng thua. Có không vậy ?

Hãy bước ra xem nào.

Lúc bấy giờ, có ông tăng bước ra lễ bái, sư nói:

- Chẳng phải bậc Thiên sư trắc việt, lui ra đi!

***

Tăng hỏi:

- Thế nào là đệ nhất cú?

Sư nói:

- Cần đầu ta thì hãy cắt mà mang đi.

Hỏi:

- Thế nào là kiếm cứu sống người?

Sư nói:

- Có lãnh hội không?

Hỏi:

- Thế nào là đao giết người?

Chú: Nguyên văn 'Hoạt nhân kiếm' và 'Sát nhân đao'. Đao kiếm dụ cho trí huệ. Hoạt nhân kiếm chỉ khả năng đánh thức người học quay về chân tánh, ngược lại sát nhân đao dụ cho phương tiện làm người học kẹt vào tình thức phân biệt.

Sư bèn nạt.

Hỏi:

- Thế nào là con sư tử?

Chú: Nguyên văn 'Sư tử nhi' là 'con sư tử' chứ không phải 'sư tử con'.

Sư nói:

- Đầu có bờm đè hết vũ trụ.

HÒA THƯỢNG NGHĨA CHIÊU KIM TRỤ VỤ CHÂU
PHÁP TỰ ĐỜI THỨ BẢY của THANH NGUYÊN HÀNH TU
PHÁP TỰ của LA SƠN ĐẠO NHÀN

Tăng hỏi:

- Thế nào là thói nhà của Hòa thượng?

Sư nói:

- Mở cửa mà sống.

Hỏi:

- Nếu bỗng gặp giặc cướp đến thì làm thế nào?

Sư nói:

- Nhiên.

***

Có ông tăng mới đến tham yết, sư vén cái màn lên, lấy tay làm thể như lột mũ xuống. Tăng nghĩ định bước tới trước, sư nói:

- Lừa gạt chết người.

Sư nhân duyên sự có bài tụng rằng:

Nguyên văn:

虎頭生角人難措
石火電光須密布
假饒力士也應難
稼底那能解差互

Phiên âm:

Hổ đầu sanh giác nhân nan thố
Thạch hỏa, điện quang tu mật bố
Giả nhiều lực sĩ dã ứng nan
Mông để na năng giải sai hồ

Tạm dịch:

*Đầu hổ thêm sừng người khó đỡ
Lửa đá, lóe điện nên mật hổ
Dẫu cho lực sĩ cũng khó khấn
Hiện lành há phân giải sai hồ.*

HÒA THƯỢNG CỐC SƠN ĐÀM CHÂU
PHÁP TỰ ĐỜI THỨ BẢY của THANH NGUYỄN HÀNH TU
PHÁP TỰ của LA SƠN ĐẠO NHÂN

Tăng nói:

- Chỗ tỉnh yếu, tỉnh sư một lời!

Sư bèn đứng dậy.

Hỏi:

- Con linh dương ngủ treo sừng thì thế nào?

Sư nói:

- Ông hương về đâu mà tìm nó?

Hỏi:

- Sau khi treo sừng rồi thì thế nào?

Sư nói:

- Chạy.

THIÊN SƯ TẶNG THẠNH núi ĐẠO NGÔ HỒ NAM
PHÁP TỰ ĐỜI THỨ BẢY của THANH NGUYỄN HÀNH TỰ
PHÁP TỰ của LA SƠN ĐẠO NHÀN

Ban sơ, sư trụ Long Hôi Cao An. Có ông tặng hỏi:

- Thế nào là chuyện giáp mặt?

Sư nói:

- Đi về nước Tân La (Triều Tiên).

Hỏi:

- Thế nào là thói nhà của Long Hôi?

Sư nói:

- Ngang dọc, bắn thẳng.

Hỏi:

- Thế nào là nguồn linh?

Sư nói:

- Hiềm nổi gì?

Hỏi:

- Kẻ gần như thế nào?

Sư nói:

- Như người uống nước. (Nóng lạnh tự biết).

Nói:

- Kẻ cùng mần đầu bôn nơi sư, xin sư cứu vớt.

Sư nói:

- Há có phải đã khuấy tất ông rồi chẵng?

Nói:

- Ngặt nổi thật sự bần cùng biết sao giờ.

Sư nói:

- Có rất nhiều người thấy.

THIỆN SƯ LA SƠN NGHĨA NHÂN PHƯỚC CHÂU
PHÁP TỰ ĐỜI THỨ BẢY của THANH NGUYỄN HÀNH TỰ
PHÁP TỰ của LA SƠN ĐẠO NHÂN

Sư thượng đường thị chúng rằng:

- Nếu là khách dưới cửa Tông sư, tất không ngạc nhiên La Sơn.

Tạm biệt!

Tăng hỏi:

- Thừa mong người xưa có câu: ‘Từ lúc nhận được con đường Tào Khê, hiểu rõ sanh tử chẳng liên quan’. Tào Khê thì không hỏi, thế nào là con đường La Sơn?

Sư dang hai tay. Tăng nói:

- Nếu thế thì một con đường thông được thì các con đường khác cũng thế?

Sư nói:

- Các con đường nào?

Tăng đến gần phía trước đứng, sư nói:

- Con hạc linh ở tận ngoài cõi trời mây, còn con chim khờ chẳng rời tổ.

Hỏi:

- Thừa mong trong Giáo có nói: ‘Thuận với Pháp thân thì muôn cảnh tượng đều rỗng rang, tùy trí mà dụng, muôn cảnh tượng đều sanh’. Thế nào là muôn cảnh tượng đều rỗng rang?

Sư nói:

- Có cái gì?

Hỏi:

- Thế nào là muôn cảnh tượng đều sanh một lượt ?

Sư nói:

- Ghé đây, ghé tựa.

HÒA THƯỢNG LINH NHAM QUÁN CHÂU
PHÁP TỰ ĐỜI THỨ BẢY của THANH NGUYỄN HÀNH TỰ
PHÁP TỰ của LA SƠN ĐẠO NHÂN

Tăng hỏi:

- Thế nào là vật báu trong đạo?

Sư nói:

- Đất nghiêng Đông Nam, trời cao Tây Bắc.

Nói:

- Kẻ học này không lãnh hội.

Sư nói:

- Rơi chiếu trước cơ phong dẽ.

Sư tụng bài kệ Thạch Củng tiếp Tam Bình rằng:

Nguyên văn:

解 擘 當 胸 箭
如 何 只 半 人
為 從 途 路 曉
所 以 不 全 身

Phiên âm:

Giải phách đương hung tiễn

Như hà chỉ bán nhân

Vì tùng đồ lộ hiểu

Sở dĩ bất toàn thân

Tạm dịch:

Nhỏ rút tên đâm ngực

Vì sao chỉ bán nhân

Bởi do đường sá hiểu

Cho nên chẳng toàn thân.

HÒA THƯỢNG KHUÔNG SƠN CÁT CHÂU

PHÁP TỰ ĐỜI THỨ BẢY của THANH NGUYÊN HÀNH TỰ
PHÁP TỰ của LA SƠN ĐẠO NHÂN

Sư có bài tụng khai thị đồ chúng rằng:

Nguyên văn:

匡山路匡山路
巖崖嶮峻人難措
遊人擬議隔千山
一句分明超佛祖

Phiên âm:

Khuông Sơn lộ, Khuông Sơn lộ
Nham nhai hiêm tuân nhân nan thố
Du nhân nghĩ nghị cách thiên sơn
Nhất cú phân minh siêu Phật Tổ

Tạm dịch:

*Đường Khuông Sơn, đường Khuông Sơn
Núi cao chênh vênh người trèo khó
Du khách nghĩ ngợi cách ngàn non
Một câu rành rõ vượt Phật, Tổ.*

Lại có bài tụng Bò Trắng như sau:

Nguyên văn:

我有古壇真白牛
父子藏來經幾秋
出門直透孤峯頂
回來暫跨虎絡頭

Phiên âm:

Ngã hữu cổ đàn chân bạch ngưu
Phụ tử tàng lai kinh kỷ thu
Xuất môn trực thấu cô phong đỉnh
Hồi lai tạm khóa Hồ Khê đầu.

Tạm dịch:

Ta có cổ đàn bò trắng thật

*Cha con giấu đi đã mấy trâu
Ra cửa vọt lên cơ phong đỉnh
Về lại tạm giữ Hồ Khê đầu.*

**THIÊN SƯ HƯNG THÁNH TRỌNG MÃN PHƯỚC CHÂU
PHÁP TỰ ĐỜI THỨ BẢY của THANH NGUYÊN HÀNH TỰ
PHÁP TỰ của LA SƠN ĐẠO NHÀN**

Sư thượng đường thị chúng rằng:

- Giáp mặt dạn dò chứ không đợi tuyên bố văn vẻ. Trước mắt đầu cơ, gọi là tham huyền BỒ-tát. Nếu được như thế thì Tông phong không rơi đọa.

***

Tăng hỏi:

- Thế nào là câu Tông phong không rơi đọa ?

Sư nói:

- Lão tăng ta không đành.

Hỏi:

- Khi xưa trong hội Linh Sơn, hôm nay trong tiệc Hưng Thánh, Hòa thượng đích thân truyền, cử xướng thế nào?

Sư nói:

- Thiếu ông một câu hỏi.

**HÒA THƯỢNG BẢO ỨNG THANH TẤN ĐÀM CHÂU
PHÁP TỰ ĐỜI THỨ BẢY của THANH NGUYÊN HÀNH TỰ
PHÁP TỰ của LA SƠN ĐẠO NHÀN**

Tăng hỏi:

- Thế nào là thật tướng?

Sư nói:

- Chìm mất ông đấy.

Hỏi:

- Chí lý không lời, làm sao thông tin tức?

Sư nói:

- Ngàn sai, muôn khác.

Hỏi:

- Chỗ đặc lực, thỉnh sư chỉ thị.

Sư nói:

- Gã ngủ gật.

ĐẠI SƯ TRÍ HỒNG HOÀNG TẾ núi ĐẠI LONG LÃNG CHÂU
PHÁP TỰ ĐỒI THỨ BẢY của THANH NGUYỄN HÀNH TU
PHÁP TỰ của THIỀN SƯ CHÍ VIÊN núi BẠCH TRIỆU AN CHÂU

Tăng hỏi:

- Thế nào là Phật?

Sư nói:

- Là ông đó.

Hỏi:

- Phải lãnh hội thế nào?

Sư nói:

- Há có phải hiềm nổi (thắc mắc) bình bát không có quai chẳng?

Gợi ý: Bình bát đựng cơm vốn không có quai là chuyện bình thường đương nhiên, thắc mắc chuyện mình là Phật là một chuyện bình thường đương nhiên, thì chẳng khác nào như thắc mắc bình bát không có quai vậy!

Hỏi:

- Thế nào là vi diệu?

Sư nói:

- Gió đưa tiếng nước gần bên gối. Trăng cũng hình non sát cạnh giường.

Hỏi:

- Thế nào là chỗ rốt ráo?

Sư nói:

- Áo nã trắng ba xuân. Chẳng bằng ánh sáng chín thu.

THIỀN SƯ HÀNH ÁI núi BẠCH MÃ TƯỜNG CHÂU
PHÁP TỰ ĐỜI THỨ BẢY của THANH NGUYÊN HÀNH TỰ
PHÁP TỰ của BẠCH TRIỆU SƠN CHÍ VIÊN

Tăng hỏi:

- Thế nào là Pháp thân thanh tịnh?

Sư nói:

- Con ễnh ương dưới giếng nuốt trọn mặt trăng.

Hỏi:

- Thế nào là Chánh nhãn của Bạch Mã?

Chú: 'Chánh nhãn' còn gọi là chánh pháp nhãn tạng hay thanh tịnh pháp nhãn.

Sư nói:

- Nhìn về hướng Nam mà xem sao Bắc Đẩu.

THIỀN SƯ HÀNH XUNG núi ĐẠI DƯƠNG DĨNH CHÂU
PHÁP TỰ ĐỜI THỨ BẢY của THANH NGUYÊN HÀNH TỰ
PHÁP TỰ của BẠCH TRIỆU SƠN CHÍ VIÊN

Tăng hỏi:

- Thế nào là Vô tận tạng (tàng)?

Sư lặng thinh hồi lâu, tăng không lời đối đáp.

Sư nói:

- Bước lại gần đây.

Tăng vừa bước lại gần, sư nói:

- Đi đi!

Chú: Vô tận tàng, ý nói đức hàm tàng vô cùng, cũng còn gọi là Vô tận tàng hải, vô tận pháp tàng, tức biển lý của chân như pháp tánh rộng lớn vô cùng, bao hàm nhất thiết vạn tượng.

THIÊN SƯ HOÀI SỞ viện **TRÚC CÀN** núi **BẠCH TRIỆU**
(TRỤ THỂ ĐỜI THỨ HAI)
PHÁP TỰ ĐỜI THỨ BẢY của THANH NGUYÊN HÀNH TU
PHÁP TỰ của BẠCH TRIỆU SƠN CHÍ VIÊN

Tăng hỏi:

- Thế nào là câu câu đều phải đi trên đường huyền diệu?

Sư nói:

- Men theo đường đến Hồ Nam.

Hỏi:

- Thế nào là con sư tử?

Sư nói:

- Đức Sơn nổi tự Long Đàm.

Hỏi:

- Thế nào là một câu Hòa thượng dạy người ta?

Sư nói:

- Với ông vốn chẳng oán thù mà. Một câu nguyên tại trong đó.

Tăng hỏi:

- Xin hỏi tại nơi chốn nào?

Sư nói:

- Cái gã ngu si này!

THIÊN SƯ THANH HẠO núi **TỨ TỔ KỲ CHÂU**
PHÁP TỰ ĐỜI THỨ BẢY của THANH NGUYÊN HÀNH TU
PHÁP TỰ của BẠCH TRIỆU SƠN CHÍ VIÊN

Sư họ Vương, người Phước Châu. Ban sơ, sư trụ núi Đại Dương
Dĩnh Châu, đời thứ hai. Tăng hỏi:

- Sư cử xướng khúc nhạc nhà ai, Tông phong nổi tự người nào?

Sư nói:

- Bên hang Nhai Sư mây lành nổi. Trước ngọn Bảo Thọ sấm pháp rền.

Sư kế đó trụ ở viện An Châu. Rốt cùng, sư dời đến trụ ở núi Tứ Tổ Kỳ Châu làm đời thứ nhất. Năm 70 tuổi, sư để lại bài kệ rằng:

Nguyên văn:

吾年八十八
滿頭垂白髮
顛顛鎮雙奪
明明天江月
黃梅揚祖教
白兆承宗訣
日日告兒孫
勿令有斷絕

Phiên âm:

Ngô niên bát thập bát
Mãn đầu thùi bạch phát
Ngung ngung trấn song phong
Minh minh thiên giang nguyệt
Hoàng Mai dương Tổ giáo
Bạch Triệu thừa Tông quyết
Nhật nhật cáo nhi tôn
Vật linh hữu đoạn tuyệt.

Tạm dịch:

*Ta nay tám mươi tám
Cả đầu tóc trắng bông
Nghiêm nghị trấn Song Phong
Sáng rỡ trăng ngàn sông
Hoàng Mai dương Tổ giáo
Bạch Triệu thừa Tông phong
Ngày ngày bảo cháu con
Chớ nên theo đoạn tuyệt.*

Ngày 23 tháng 8 năm Quý Tỵ, nhằm năm thứ tư đời Hàm Hóa, sư nhập diệt thọ 88 tuổi.

THIỀN SƯ CHÍ THẢO núi **TAM GIÁC KỲ CHÂU**
PHÁP TỰ ĐỜI THỨ BẢY của **THANH NGUYÊN HÀNH TU**
PHÁP TỰ của **BẠCH TRIỆU SƠN CHÍ VIÊN**

Sư là trụ thế đời thứ ba. Tăng hỏi:

- Giáo pháp quá nhiều, Tông qui một mối. Hòa thượng làm sao mà nói được nhiều kẻ chu du như thế?

Sư nói:

- Vì kẻ chu du là ông đấy.

Nói:

- Thịnh Hòa thượng tức cổ, tức kim.

Sư lấy tay gõ ghế dây.

THIỀN SƯ HÙNG GIÁO SƯ PHỔ TÂN CHÂU
PHÁP TỰ ĐỜI THỨ BẢY của **THANH NGUYÊN HÀNH TU**
PHÁP TỰ của **BẠCH TRIỆU SƠN CHÍ VIÊN**

Tăng nói:

- Đầy long cung, khắp hải tạng chân thuyên thôi không hỏi, thế nào là pháp biệt truyền ngoài giáo?

Sư nói:

- Trong mắt, trong tai, trong mũi.

Hỏi:

- Chỉ như thế là đúng chăng?

Sư nói:

- Là cái gì?

Tăng hét, sư cũng hét.

***

Sư hỏi tăng:

- Gần đây rời nơi nào?

Đáp:

- Hạ trại.

Sư hỏi:

- Có gặp kẻ làm giặc cướp không vậy ?

Tăng đáp:

- Hôm nay bắt được rồi.

Sư nói:

- Tha ông 30 gậy!

THIÊN SƯ CHÂN GIÁM núi TAM GIÁC KỲ CHÂU
PHÁP TỰ ĐỜI THỨ BẢY của THANH NGUYÊN HÀNH TỰ
PHÁP TỰ của BẠCH TRIỆU SƠN CHÍ VIÊN

Tăng hỏi:

- Sư xướng khúc hát nhà ai? Nói tự người nào?

Sư nói:

- Hốt nhiên thi hành chánh lệnh, liền thấy thêm dưới pháp đường.

HÒA THƯỢNG DƯỢC SƠN LỄ CHÂU
PHÁP TỰ ĐỜI THỨ BẢY của THANH NGUYÊN HÀNH TỰ
PHÁP TỰ của HÒA THƯỢNG ĐĂNG HÀ LỄ CHÂU

Sư là trụ thế đời thứ bảy, thượng đường nói với chúng rằng:

- Nay, học Bát-nhã Bồ-tát, chẳng lo đến được mất. Ai có việc hãy bước tới gần.

Lúc bấy giờ, có ông tăng hỏi:

- Hậu duệ của Tổ Dược Sơn, thỉnh sư cử xướng.

Sư nói:

- Vạn cơ khều chẳng ra.

Tăng hỏi:

- Vì sao mà vạn cơ khều không ra?

Sư nói:

- Do duyên theo bờ hang.

Hỏi:

- Thế nào là thói nhà của Dược Sơn?

Sư nói:

- Lá rơi không như ban đầu.

Hỏi:

- Sấm pháp gầm thét âm vang là thế nào?

Sư nói:

- Vũ trụ chưa từng chấn động.

Hỏi:

- Tại làm sao chưa từng chấn động?

Sư nói:

- Khắp cả cõi Ta-bà chưa từng gầm thét.

Hỏi:

- Chuyện gầm thét là thế nào?

Sư nói:

- Khắp nước chưa ai biết.

THIỀN SƯ TẶNG chùa NAM ĐÀI HÀNH NHẠC
PHÁP TỰ ĐỜI THỨ BẢY của THANH NGUYÊN HÀNH TU
PHÁP TỰ của HÒA THƯỢNG CẢNH núi VÂN CÁI ĐÀM CHÂU

Tăng nói:

- Xa xôi đến đầu bôn nơi sư, thỉnh sư tiếp dẫn.

Sư nói:

- Chẳng cách cửa.

Hỏi:

- Thế nào là cảnh của Nam Đài?

Sư nói:

- Lúc tòng vận phát, đá chẳng điểm. Ngọn cô lẻ dưới núi, lớp lớp chẳng bằng nhau.

Hỏi:

- Thế nào là người trong cảnh?

Sư nói:

- Trước hang trồng trái rùng. Tiếp đãi khách tới lui.

Nói:

- Nếu thế thì tạ ơn cúng dường.

Sư nói:

- Hương vị tràn đầy.

Hỏi:

- Thế nào là pháp đường?

Sư nói:

- Chẳng đọa lạc.

Hỏi:

- Chẳng đoái hoài chư duyên thì thế nào?

Sư nín lặng hồi lâu.

THIÊN SƯ ĐÀM CHÁ THỦY TÙNG THẬT U CHÂU
PHÁP TỰ ĐỜI THỨ BẢY của THANH NGUYÊN HÀNH TỰ
PHÁP TỰ của HÒA THƯỢNG CẢNH núi VÂN CÁI ĐÀM CHÂU

Tăng hỏi:

- Thế nào là đạo?

Sư nói:

- Trong đó không có tía, đen.

Hỏi:

- Thế nào là Thiên?

Sư nói:

- Chẳng cùng mây trắng nối tiếp nhau.

***

Sư hỏi tăng:

- Từ đâu đến?

Tăng đáp:

- Từ chỗ thân gần đến.

Sư nói:

- Mặc ông mây trắng châu đỉnh Nhạc. Ngặt nổi trời xanh chẳng triển nhan.

**THIÊN SƯ CHỨNG GIÁC núi VÂN CÁI ĐÀM CHÂU
PHÁP TỰ ĐỜI THỨ BẢY của THANH NGUYỄN HÀNH TU
PHÁP TỰ của HÒA THƯỢNG CẢNH núi VÂN CÁI ĐÀM CHÂU**

Tăng hỏi:

- Thế nào là thói nhà của Hòa thượng?

Sư nói:

- Bốn biển chưa từng thông.

Hỏi:

- Thế nào là một hạt bụi ngậm cả pháp giới?

Sư nói:

- Toàn thân thể chẳng tròn đầy.

Hỏi:

- Thế nào là 9 đời chỉ trong một sát-na?

Sư nói:

- Phồn hưng mà không lộ sắc thái ra.

Hỏi:

- Thế nào là ý nghĩa đích thực trong Tông môn?

Sư nói:

- Ông tăng Ấn Độ từ muôn dặm chẳng nhập vào sóng to.

**THIÊN SƯ HOẰNG CHƯƠNG chùa QUI TÔNG
(TRỤ THỂ ĐỜI THỨ TU)**

PHÁP TỰ ĐỜI THỨ BẢY của THANH NGUYÊN HÀNH TỰ
PHÁP TỰ của QUI TÔNG HOÀI HUY LÔ SƠN

Tăng hỏi:

- Học nhân có nghi thì thế nào?

Sư nói:

- Nghi bao lâu rồi?

Hỏi:

- Thuyền con vượt qua biển cả thì thế nào?

Sư nói:

- Cũng được ít đỉnh.

Hỏi:

- Làm sao qua được?

Sư nói:

- Không qua vậy.

***

Hỏi:

- Cây khô trở hoa thì thế nào?

Sư nói:

- Hái một đóa đem lại đây.

Hỏi:

- Hồn độn tìm không thấy thì thế nào?

Sư nói:

- Là cái gì thế?

THIÊN SƯ ĐẠO KIỀN núi SONG TUYỀN TÙY CHÂU
PHÁP TỰ ĐỜI THỨ BẢY của THANH NGUYÊN HÀNH TỰ
PHÁP TỰ của THIÊN SƯ CHƯƠNG THỨ SƠN TRÌ CHÂU

Tăng hỏi:

- Chuông to chưa đánh thì thế nào?

Sư nói:

- Chẳng có tiếng ngân.

Hỏi:

- Sau khi đánh thì thế nào?

Sư nói:

- Không có tiếng ngân.

Hỏi:

- Thế nào là người ở tại đạo?

Sư nói:

- Chẳng có ý niệm khác.

Hỏi:

- Thế nào là chuyện hiếm có?

Sư nói:

- Sen trắng nở giữa từng trời.

Sư sau trụ viện Pháp Vân và qui tịch tại đây.

THIÊN SƯ LINH SÙNG viện **PHỤNG HÓA DƯƠNG CHÂU**
PHÁP TỰ ĐỜI THỨ BẢY của **THANH NGUYÊN HÀNH TỰ**
PHÁP TỰ của **THIÊN SƯ HOÀI NHẠC** núi **VÂN CƯ**

Sư là trụ thế đời thứ nhất, người Túc Tông Thư Châu, bảy tuổi xuất gia, hai mươi tuổi thọ giới cụ túc, kế duyên nơi Hòa thượng Vân cư Hoài Nhạc, khai pháp ở Nga Hồ Tín Châu. Quan Tiết độ sứ Lô Châu là Chu Bồn cất viện ở góc Tây nam Duy Dương thỉnh sư đến ở.

Tăng hỏi:

- Thế nào là một nước cờ bày ra của nước thù địch?

Sư nói:

- Bày ra xem.

Hỏi:

- Một gậy đập vỡ nát hư không là thế nào?

Sư nói:

- Hãy mang một mảnh vỡ lại!

THIÊN SƯ DƯỢC SƠN TRUNG NGẠN LỄ CHÂU
PHÁP TỰ ĐỜI THỨ BẢY của THANH NGUYÊN HÀNH TU
PHÁP TỰ của VÂN CƯ HOÀI NHẠC

Tăng hỏi:

- Trong Giáo có nói: ‘Chư Phật phóng ánh sáng là hỗ trợ phát nghĩa chân tướng’. Ánh sáng thôi không hỏi, thế nào là hỗ trợ phát nghĩa thật tướng?

Sư hỏi:

- Lãnh hội không?

Hỏi:

- Há đó có phải rồi chăng?

Sư nói:

- Là cái gì?

Hỏi:

- Sư xướng khúc hát nhà ai? Nói tự Tông phong của người nào?

Sư nói:

- Trăng Long xương trên đỉnh núi mây. Suối trên động Thần Phong.

HÒA THƯỢNG LONG TUYỀN TỪ CHÂU
PHÁP TỰ ĐỜI THỨ BẢY của THANH NGUYÊN HÀNH TU
PHÁP TỰ của VÂN CƯ HOÀI NHẠC

Tăng hỏi:

- Thế nào là chỉ ý Tổ sư từ Tây lại?

Sư nói:

- Chẳng tại bốn phần thượng của xà-lê.

Hỏi:

- Kẻ học này muốn nhảy muôn trượng hồng nhai thì thế nào?

Sư nói:

- Đánh đập chết người đi.

HÒA THƯỢNG KHÁNH viện **THƯỢNG LAM QUÂN CHÂU**
PHÁP TỰ ĐỜI THỨ BẢY của **THANH NGUYÊN HÀNH TỰ**
PHÁP TỰ của **ĐỘNG SƠN ĐẠO DIÊN QUÂN CHÂU**

Ban sơ, sư du phương, hỏi Tuyết Phong:

- Thế nào là ý nghĩa đích thực của Tuyết Phong?

Tuyết Phong lấy gậy khỏ đầu sư, sư lên tiếng dạ. Tuyết Phong
cả cười.

Sư về sau thừa mong Động Sơn ấn giải, cư Thượng Lam. Tăng
hỏi:

- Thế nào là Thượng Lam chẳng có gươm đao gì cả?

Sư nói:

- Không.

Tăng hỏi:

- Vì sao mà không có?

Sư nói:

- Xà-lê các nơi có.

HÒA THƯỢNG SÙNG CHÂN ÍCH CHÂU
PHÁP TỰ ĐỜI THỨ BẢY của **THANH NGUYÊN HÀNH TỰ**
PHÁP TỰ của **THIÊN SƯ XỬ CH N TƯƠNG CHÂU**

Tăng hỏi:

- Thế nào là Thiên?

Sư nói:

- Đầm dậy sóng câu thỏ ngọc.

Hỏi:

- Thế nào là tướng của đại nhân?

Sư nói:

- Nạn bần Tam Quan ở bàn thờ Thổ địa.

HÒA THƯỢNG ĐÀM (ĐẠI SƯ CHÍ HÀNH) núi LỘC MÔN
ĐỜI THỨ HAI TƯƠNG CHÂU
PHÁP TỰ ĐỜI THỨ BẢY của THANH NGUYỄN HÀNH TỰ
PHÁP TỰ của THIỀN SƯ XỬ CHÂN TƯƠNG CHÂU

Tăng hỏi:

- Thế nào là lý lẽ thực tế?

Sư nói:

- Nam-thiệm-bộ châu, Bắc-uất-đơn việt.

Tăng nói

- Nếu thế thì đồng một nhà rồi.

Sư nói:

- Cách núi Tu-di đấy.

Nói:

- Xa xôi đến đâu bôn sư, thỉnh sư tiếp dẫn.

Sư hỏi:

- Từ nơi nào đến vậy?

Đáp:

- Từ Giang Bắc đến.

Sư nói:

- Hãy an cư hạ tại tăng đường Nam.

***

Hỏi:

- Thế nào là Pháp thân thanh tịnh?

Sư nói:

- Sanh năm Tuất, Hợi.

ĐẠI SƯ TRÍ TĨNH NGỘ KHÔNG CỐC ẨN TƯƠNG CHÂU

PHÁP TỰ ĐỒI THỨ BẢY của THANH NGUYỄN HÀNH TỰ
PHÁP TỰ của THIÊN SƯ XỬ CHÂN TƯƠNG CHÂU

Tăng hỏi:

- Thế nào là chỗ Hòa thượng chuyển thân?

Sư nói:

- Nằm ở dưới Đơn Tử.

Hỏi:

- Thế nào là đạo?

Sư nói:

- Dưới cửa ải Phụng Lâm.

Nói:

- Kẻ học này không lãnh hội.

Sư nói:

- Đến thẳng Kinh Nam.

Hỏi:

- Thế nào là con đường chỉ cho quay về?

Sư nói:

- Đùng dùm hấn.

Hỏi:

- Có còn khiến kẻ học này đến không vậy?

Sư nói:

- Nơi nào trước được ông?

Hỏi:

- Một hội Linh Sơn nào khác hôm nay?

Sư nói:

- Không khác hôm nay.

Hỏi:

- Chuyện không khác là thế nào?

Sư nói:

- Mật chỉ của Như Lai, Ca Diếp không truyền.

THIÊN SƯ HÀNH NHÂN hang PHẬT THỦ LÔ SƠN
PHÁP TỰ ĐỜI THỨ BẢY của THANH NGUYỄN HÀNH TU
PHÁP TỰ của THIÊN SƯ XỬ CHÂN núi LỘC MÔN

Sư người Nhạn Môn, không biết tên họ gì. Thuở nhỏ, tập tành nghiệp Nho, bỗng một ngày kia bỏ tục xuất gia, chí cầu chân đế, bèn đi du phương. Ban sơ, tham yết Thiên sư Chân núi Lộc Môn Trương Dương. Tình thầy trò khế hiệp đạo pháp, sau đó đến Giang Hoài lên Lô Sơn. Phía Bắc núi có hang như 5 ngón tay, dưới có động đá sâu hơn 3 trượng. Sư ở yên trong ấy, nhân đó mà có tên Hòa thượng Phật Thủ Nham (Hang Tay Phật).

Sư không độ đệ tử, chỉ có ông tăng ở am bên cạnh cung thị cho sư. Thường có nai lạ cùng chim túi gấm, thuần dưỡng quanh quần bên sư.

Quốc chúa Giang Nam họ Lý ngưỡng mộ đức tháo của sư, ba lần khiến sứ vờ đến nhưng sư không dời bước. Quốc chúa thỉnh mời quá khẩn thiết, sư bất đắc dĩ phải đến chùa Thê Hiền khai pháp, nhưng chưa trọn tháng đã quay về hang động cũ.

Tăng hỏi:

- Thế nào là đối hiện sắc thân?

Sư đưa lên một ngón tay.

(Pháp Nhãn biệt nói:

- Còn có chứa vậy?)

Ngày nọ, sư nhuốm chút bệnh, nói với ông tăng phục thị mình rằng:

- Trời gần giờ ngộ là ta đi vậy.

Tăng thị phụng vừa mới đối đáp, sư bước xuống giường đi vài bước, đứng thẳng mà hóa. Trên đỉnh hang có một cây tùng, cùng ngày đó khô héo mà chết.

Sư thọ hơn 70 tuổi. Quốc chúa sai thợ vẽ họa hình, cụ bị củi thơm hỏa thiêu, thu di cốt dựng tháp mé sau lưng hang.

HÒA THƯỢNG ĐÔNG ĐÌNH GIA CHÂU
PHÁP TỰ ĐỜI THỨ BẢY của THANH NGUYÊN HÀNH TỰ
PHÁP TỰ của THIÊN SƯ TUỆ HÀ TÀO SƠN PHỦ CHÂU

Tăng hỏi:

- Thế nào là người bỗng ra đi?

Sư nói:

- Gái đá dẹt vải gai.

Hỏi:

- Thế nào là người bỗng lại tới?

Sư nói:

- Cánh cửa xe sút gãy.

THIÊN SƯ QUI DƯƠNG TUỆ TRUNG TUYỀN CHÂU
PHÁP TỰ ĐỜI THỨ BẢY của THANH NGUYÊN HÀNH TỰ
PHÁP TỰ của THẢO AM PHÁP NGHĨA HUÊ CHÂU

Sư người huyện Tiên Du của bốn châu, họ Trần, chín tuổi y bốn sơn xuất gia. Sau khi đã thọ giới cụ túc, sư bèn chống gậy chu du khắp nơi, đến tham yết Hòa thượng Thảo Am. Thảo Am hỏi:

- Từ phương nào tới?

Sư đáp:

- Ở ngọn Lục Mâu đến.

Thảo Am hỏi:

- Có cụ bị lục thông không?

Sư nói:

- Bệnh 2 con người không chồng lên nhau.

Thảo Am cho là phải.

Sư trở về núi xưa gặp nhằm lúc Đường Vũ Tông phế thải đạo Phật, phải hoàn tục. Kịp khi Tuyên Tông trung hưng Phật giáo, sư nói:

- Người xưa nói: ‘Đạo sĩ bay lên không chẳng nhận sắc mệnh của trời. Sa-di thành Phật không cụ bị giới pháp’.

Rồi đó quá ngộ là không ăn, không ở trong chùa mà Thiên, đoạn thuật 3 bài kệ như sau:

I- Nguyên văn:

雪後始諳松桂別
雲收方見濟河分
不因世主教還俗
那別鶴群與鶴群

Phiên âm:

Tuyết hậu thi am tòng quế biệt
Vân thu phương kiến Tế, Hà phân
Bất nhân thế chúa giao hoàn tục
Na biệt kê quần dữ hạc quần

Tạm dịch:

*Sau tuyết mới hay tòng quế khác
Mây tan được biết phân Tế, Hà
Chẳng nhân vua đời bắt để tóc
Làm sao phân biệt hạc với gà!*

II- Nguyên văn:

多年塵事謾騰騰
雖著方袍未是僧
今日修行依善慧
滿頭留髮候然燈

Phiên âm:

Đa niên trần sự mạn đằng đằng
Tuy trước phương bào vị thị tăng
Kim nhật tu hành y Thiện Huệ
Mãn đầu lưu phát hậu Nhiên Đăng

Tạm dịch:

*Bao năm trần sự dôi đằng đằng
Áo vuông thường mặc chưa hẳn tăng*

*Nay có tu hành y thông tuệ
Đầy đầu để tóc vẫn Nhiên Đăng.*

III- Nguyên văn:

形容雖變道常存
混俗心源亦不昏
更讀善財巡禮偈
當時何處作沙門

Phiên âm:

Hình dung tuy biến đạo thường tồn
Hỗn tục tâm nguyên diệc bất hôn
Cánh đọc Thiện Tài tuần lễ kệ
Đương thời hà xứ tác sa-môn

Tạm dịch:

*Hình dung tuy đổi đạo vẫn còn
Hỗn tục tâm lòng vẫn sắc son
Đọc kệ Thiện Tài đi hỏi đạo
Sa-môn lúc đó lấy gì tròn?*

Sư từ ban sơ tham yết cho đến lúc hoàn tục thị diệt chưa từng xuống núi. Sư được chôn ở phía góc Đông tháp Hòa thượng Vô Liễu cách chừng 200 bộ, gọi là Đông tháp. Qua được mấy năm, tháp ấy bỗng nhiên nứt ra, tính luôn tới thêm có hơn trượng. Lúc ấy tăng coi tháp phát hiện. Trong đêm trường thanh vắng thấy sư ở Tây tháp đứng thẳng nói:

- Di chất của ta lao nhọc các ông chôn ở Đông tháp, chẳng phiền mở ra.

Tăng coi tháp báo chuyện linh cảm, triệu tập đàn tín tu bổ đẹp đẽ, tới nay hương hỏa không dứt. Người đương thời gọi là chân thân của 2 vị Trần và Thấm là đúng vậy. Sự tích Thiền sư Vô Liễu nói tự Mã Tổ đã nói rõ ở chương riêng rồi vậy.

HÒA THƯỢNG núi ĐẠI THỪA ĐƯỜNG CHÂU

PHÁP TỰ ĐỜI THỨ BẢY của THANH NGUYÊN HÀNH TỰ
PHÁP TỰ của THẨM TRIẾT TƯƠNG CHÂU

Tăng hỏi:

- Cây khô gặp xuân thì thế nào?

Sư nói:

- Thế gian hy hữu.

Hỏi:

- Thế nào là chuyện bốn mắt?

Sư nói:

- Trong cái thẳng té nhào. Trong cái đầu chuyển thân.

ĐẠI SƯ QUI HIỆU TUỆ QUẢNG

Viện DIÊN KHÁNH PHỤNG SƠN TƯƠNG CHÂU

PHÁP TỰ ĐỜI THỨ BẢY của THANH NGUYÊN HÀNH TỰ
PHÁP TỰ của THẨM TRIẾT HÀM CHÂU TƯƠNG CHÂU

Tăng hỏi:

- Lời lẽ đạo đoạn thì thế nào?

Chú: Nguyên văn 'Ngôn ngữ đạo đoạn Skt là Sarva-vàda-caryocchheda, là dụng ngữ tán thán chân lý vi diệu không thể nói bàn, cũng gọi là ngữ ngôn đạo đoạn, ngôn ngữ đạo quá, danh ngôn đạo đoạn, thường dùng chung với thuật ngữ 'Tâm hành xứ diệt'.

Sư nói:

- Hai tầng công án.

Nói:

- Làm sao lãnh hội?

Sư nói:

- Thuật lại đành rành.

***

Động Sơn hỏi:

- Thế nào là cảnh của Phụng Sơn?

Sư nói:

- Hảo sanh khán thủ.

Hỏi:

- Thế nào là người trong cảnh?

Sư nói:

- Hiểu không vậy?

HÒA THƯỢNG CHÂN núi HÀM CHÂU TƯỜNG CHÂU
(TRỤ THỂ ĐỜI THỨ BA)

PHÁP TỰ ĐỜI THỨ BẢY của THANH NGUYÊN HÀNH TỰ
PHÁP TỰ của THẨM TRIẾT HÀM CHÂU TƯỜNG CHÂU

Tăng hỏi:

- Sư cử xướng khúc hát nhà ai? Tông phong nội tự người nào?

Sư nói:

- Mật ý của Hàm Châu, kẻ đồng đạo thì biết.

Hỏi:

- Thế nào là không cần lông cánh mà vẫn lên Thúy Lĩnh?

Sư nói:

- Đần độn.

Hỏi:

- Kính xưa chưa mài thì thế nào?

Sư nói:

- Làm lu mờ chẳng được.

Hỏi:

- Sau khi mài thì thế nào?

Sư hỏi:

- Đen như nước sơn đen.

THIÊN SƯ QUẢNG PHƯỚC ĐẠO ẨM TÍNH CHÂU
PHÁP TỰ ĐỜI THỨ BẢY của THANH NGUYÊN HÀNH TỰ

**PHÁP TỰ của ĐẠI SƯ TỬ LĂNG KHUÔNG NHẤT phủ
PHỤNG TƯỜNG**

Tăng hỏi:

- Thế nào là một đường chỉ nam?

Sư nói:

- Khéo dẫn chuyện linh cơ. Sóng lặng hiển dị luân.

Hỏi:

- Ba nhà cùng đến mời. Xin hỏi đến dự nhà nào?

Sư nói:

- Trăng ứng nước ngàn nhà. Cửa cửa đều có tăng.

THIÊN SƯ VI TỬ LĂNG

**PHÁP TỰ ĐỜI THỨ BẢY của THANH NGUYÊN HÀNH TU
PHÁP TỰ của ĐẠI SƯ TỬ LĂNG KHUÔNG NHẤT**

Tăng hỏi:

- Thế nào là cảnh của Tử Lăng?

Sư nói:

- Tịch chiếu ánh đèn đêm đã sâu.

Hỏi:

- Thế nào là người trong cảnh?

Sư nói:

- Vượn kêu, cọp gầm.

Hỏi:

- Kiếm báu chưa ra khỏi vỏ thì thế nào?

Sư nói:

- Trên tảng đá, trồng cây tòng cây bá.

**HÒA THƯỢNG ĐẠI LĂNG phủ HƯNG NGUYÊN
PHÁP TỰ ĐỜI THỨ BẢY của THANH NGUYÊN HÀNH TU**

PHÁP TỰ của ĐẠI SƯ TỬ LĂNG phủ PHỤNG TƯỜNG

Tăng hỏi:

- Đã là người quét nạt Thần sông sao lại còn bị nước đẩy đi?

Sư nói:

- Tùy theo dòng nước mới được diệu. Nương theo bờ lại thành mê.

HÒA THƯỢNG THẠCH CẢNH TRẦN CHÂU

**PHÁP TỰ ĐỜI THỨ BẢY của THANH NGUYÊN HÀNH TỰ
PHÁP TỰ của ĐỒNG AN HUY núi PHỤNG THÊ HỒNG CHÂU**

Tăng hỏi:

- Thạch Cảnh (nghĩa đen là gương đá) không mài thì có chiếu sáng không? (Chơi chữ).

Sư nói:

- Sanh trước kia là nhân, sanh hôm nay là quả.

**THIÊN SƯ TUỆ TRIỆT chùa CÀN MINH núi THẠCH MÔN
PHÁP TỰ ĐỜI THỨ BẢY của THANH NGUYÊN HÀNH TỰ
PHÁP TỰ của THIÊN SƯ HIỀN núi THẠCH MÔN TƯỜNG CHÂU**

Sư là trụ thế đời thứ hai. Có tăng hỏi:

- Chim quạ vàng (mặt trời) ra khỏi biển sáng cả đất trời. Đối với quang âm ấy chuyện thế nào?

Sư nói:

- Rộng ra khỏi hang động, mưa gió đến. Lúc hải nhạc nghiêng đổ mặt trời, mặt trăng sáng.

Hỏi:

- Các Thánh từ xưa đi về đâu?

Sư nói:

- Treo đèn lồng trên cây lộ trụ.

Hỏi:

- Sư cử xướng khúc nhạc nhà ai? Tông phong nổi tự người nào?

Sư nói:

- Một vầng mây sanh trên đỉnh Phụng. Tiều phu nơi nơi sáng.

Hỏi:

- Thế nào là thói nhà của Hòa thượng?

Sư nói:

- Biết tiếp cây không rể. Khéo khêu đèn dưới biển.

Hỏi:

- Thế nào là chỉ ý Tổ sư từ Tây lại?

Sư nói:

- Thiếu Lâm trùng chín đỉnh. Động Lăng trăm hoa mới.

Hỏi:

- Thế nào là đại ý của Phật pháp?

Sư nói:

- Ngoài cổng tam quan cây tùng thấy sanh ra và lớn lên.

Hỏi:

- Một mảy may chưa phát thì thế nào?

Sư nói:

- Bản giỏi như Hậu Nghệ không cần nắn nót cung mà tên thấu

Tam giang khẩu.

Hỏi:

- Thế nào là Phật?

Sư nói:

- Tiều phu đi qua đồng hoang dã. Cỡi bò cỏ che không lộ ra.

HÒA THƯỢNG QUẢNG ĐỨC DIÊN TƯƠNG CHÂU
PHÁP TỰ ĐỜI THỨ BẢY của THANH NGUYỄN HÀNH TỰ
PHÁP TỰ của HÒA THƯỢNG QUẢNG ĐỨC NGHĨA núi VẠN
ĐỘNG TƯƠNG CHÂU

Sư là trụ thế đời hai. Ban sơ, sư tham yết Hòa thượng Quảng Đức Nghĩa, tác lệ rồi hỏi rằng:

- Thế nào là chỗ thâm sâu của Hòa thượng?

Nghĩa nói:

- Ẩn thân chẳng cần phải trốn trong hang động. Chỗ chợ búa đông dầy hiểm người nhìn.

Sư nói:

- Nếu thế thì rót nước dâng hoa vậy.

Nghĩa nói:

- Bỗng nhiên bị mây mù che chụp thì xà-lê làm sao đây?

Sư nói:

- Hái rau, múc nước chẳng lấy làm có.

Nghĩa nói:

- Đại chúng hãy nhìn xem người trụ thế đời thứ hai của Quảng Đức.

Sư nổi gót sơn môn, tỵ đồ khai pháp. Tăng hỏi:

- Thế nào là chỉ ý Tổ sư từ Tây lại?

Sư nói:

- Cá nhảy nước không nguồn. Oanh hót tòng ngàn xưa.

Hỏi:

- Thế nào là người thường tại?

Sư nói:

- Tháng 12 rắn chết cản đường cái. Đụng phải thương hại người mà chẳng biết phải làm sao?

Hỏi:

- Thế nào là lúc Phật Đại Thông Trí Thắng?

Sư nói:

- Trời hạ nắng gắt, ông không thể giương mắt nhìn thẳng ánh sáng mặt trời được.

Hỏi:

- Thế nào là sau đức Đại Thông Trí Thắng Phật?

Sư nói:

- Vàng trắng cô lẻ thối chiếu trên đỉnh Thú. Ông báo vượn kia chớ đoạn trường.

Hỏi:

- Thế nào là làm được nghiệp vô gián?

Sư nói:

- Lửa dữ đốt cái chỗ nấu Phật diệp (đáp).

Sư nhân sự duyên có bài tụng rằng:

Nguyên văn:

纔到洪山便垛根
四平八面不言論
他家自有眠雲至
蘆管橫吹宇宙分

Phiên âm:

Tài đảo Hồng Sơn tiện đóa căn
Tứ bình, bát diện bất ngôn luân (luận)
Tha gia tự hữu miên vân chí
Lô quản hoành xuy vũ trụ phân.

Tạm dịch:

*Vừa tới Hồng Sơn liền đóa căn
Ba bên, bốn hướng chẳng bắn khoăn
Nhà người tự có miên vân chí
Ngang thổi sáo lau trời đất phân.*

ĐẠI SƯ THỦ KHÂM VIÊN CHIẾU

chùa TRÍ MÔN núi LONG CƯ TÙY CHÂU

PHÁP TỰ ĐỜI THỨ BẢY của THANH NGUYÊN HÀNH TU

PHÁP TỰ của HỘ QUỐC THỦ TRỪNG núi TÙY THÀNH

Tăng hỏi:

- Hai gương đối mặt nhau, tại sao khoảng giữa không có ảnh tượng?

Sư nói:

- Tự mình cũng nên ản đi.

Hỏi:

- Gương vỡ, đài gương không còn thì thế nào?

Sư đưa nắm đấm lên.

Hỏi:

- Thế nào là thói nhà của Hòa thượng?

Sư nói:

- Trên ngạch cửa không treo tâm bảng hiệu.

**ĐẠI SƯ HỘ QUỐC TRÍ VIỄN DIỆN HÓA núi TÙY THÀNH
PHÁP TỰ ĐỜI THỨ BẢY của THANH NGUYÊN HÀNH TỰ
PHÁP TỰ của HỘ QUỐC THỦ TRÙNG TÙY CHÂU**

Sư là trụ thế đời thứ hai. Có tăng hỏi:

- Người đi thi vào cửa thì thế nào?

Sư nói:

- Duyên tình, thế vật để mà làm gì?

Hỏi:

- Cần khôn ngưng chú ý, vũ trụ chẳng lưu tâm thì thế nào?

Sư nói:

- Đều là do chiến tranh mà thâu được. Bỗng nhân ca múa mà phá trừ đi.

Hỏi:

- Cắt đứt gốc nguồn Phật sở ản. Ngắt lá, tìm cành ta không làm được, ý chỉ thế nào?

Sư nói:

- Thôi trèo cây mây ba thu quả. Đừng quyen luyện vàng trắng cô lẻ dưới đầm biếc.

HÒA THƯỢNG NĂNG (ĐẠI SƯ SÙNG GIÁO)

núi ĐẠI AN AN CHÂU
PHÁP TỰ ĐỜI THỨ BẢY của THANH NGUYÊN HÀNH TỰ
PHÁP TỰ của HỘ QUỐC THỦ TRỪNG núi TÙY THÀNH

Tăng hỏi:

- Sư cử xướng khúc hát nhà ai? Tông phong nổi tự người nào?

Sư nói:

- Đánh lên trống Nam Sơn, hát lên khúc ca Bắc Sơn.

Hỏi:

- Thế nào là cảnh tam đông?

Sư nói:

- Ngàn non thêm sắc biếc, muôn cây khóa hoa bạc.

THIÊN SƯ TỰ VIỆN TIÊN PHƯỚC ĐỈNH CHÂU
PHÁP TỰ ĐỜI THỨ BẢY của THANH NGUYÊN HÀNH TỰ
PHÁP TỰ của HỘ QUỐC THỦ TRỪNG núi TÙY THÀNH

Sư từng cư núi Thiên Mục Đường Châu. Tăng hỏi:

- Điện xưa không có Phật thì thế nào?

Sư nói:

- Vậy thì Phạm âm làm sao đến được?

Tăng lại hỏi:

- Không cần tu chứng thì làm sao thành được?

Sư nói:

- Tu chứng tức không thành.

HÒA THƯỢNG DIÊN THỌ ở ĐÀM CHÂU
PHÁP TỰ ĐỜI THỨ BẢY của THANH NGUYÊN HÀNH TỰ
PHÁP TỰ của HỘ QUỐC THỦ TRỪNG núi TÙY THÀNH

Tăng hỏi:

- Sư cư xướng khúc hát nhà ai? Tông phong nói tự người nào?

Sư nói:

- Tùy Dạng Đế lấy Biện Thủy làm vinh, lão tăng lấy sách bên bờ ao hồ.

ĐẠI SƯ VIÊN MINH CHÍ LÃNG HỘ QUỐC nói **TÙY THÀNH**
PHÁP TỰ ĐỜI THỨ BẢY của **THANH NGUYÊN HÀNH TU**
PHÁP TỰ của **HỘ QUỐC THỦ TRỪNG** nói **TÙY THÀNH**

Sư là trụ thế đời thứ ba. Tăng hỏi:

- Sư cử xướng khúc hát nhà ai? Tông phong nói tự người nào?

Sư đáp:

- Cháu của Sơ Sơn, đích tử của Tịnh Quả.

Hỏi:

- Thế nào là căn nguyên của muôn pháp?

Sư nói:

- Không trung thâm không được. Hộ Quốc chẳng thể che trùm.

THIÊN SƯ HUNG CỔ nói **ĐẠI AN AN CHÂU**
PHÁP TỰ ĐỜI THỨ BẢY của **THANH NGUYÊN HÀNH TU**
PHÁP TỰ của **NGẠN TÂN** nói **Ô NHA KỲ CHÂU**

Tăng hỏi:

- Ông tăng qua đời đi về đâu?

Sư nói:

- Đêm qua canh ba trắng lên ngọn núi.

Hỏi:

- Duy Ma nín lặng là nói hay không nói?

Sư nói:

- Con bò đá trong chỗ tối, siêu nhiên chẳng ra khỏi cửa.

THIÊN SƯ HÀNH LÃNG núi Ô NHA KỲ CHÂU
PHÁP TỰ ĐỜI THỨ BẢY của THANH NGUYỄN HÀNH TU
PHÁP TỰ của NGẠN TÂN núi Ô NHA KỲ CHÂU

Hỏi:

- Từ lúc chưa thành thân người trở về trước thì làm cái gì?

Sư nói:

- Trên biển bò đá ca ba bản. Một luồng hồng tuyến trong tay phân.

Hỏi:

- Chiếc áo Ca Diếp mặc trên người, ai là người được mặc tiếp?

Sư nói:

- Thiên nhiên không tướng trạng. Chẳng mặc áo xuất trần.

HÒA THUỢNG LINH KHAM TÂY XUYÊN
PHÁP TỰ ĐỜI THỨ BẢY của THANH NGUYỄN HÀNH TU
PHÁP TỰ của HÒA THUỢNG THANH PHONG phủ PHỤNG
TƯỜNG

Tăng hỏi:

- Thế nào là chỗ chư Phật xuất thân?

Sư nói:

- Chỗ xuất thân không liên can gì đến Phật. Xuân đến cỏ tự xanh.

Hỏi:

- Thong dong tự tại thì thế nào?

Sư nói:

- Thử bước tới một bước xem nào!

THIÊN SƯ ĐOAN DĨ (Bản đời Nguyên chép ĐOAN KỶ)

núi TỬ CÁC KINH TRIỆU
PHÁP TỰ ĐỜI THỨ BẢY của THANH NGUYỄN HÀNH TU
PHÁP TỰ của HÒA THƯỢNG THANH PHONG phủ PHỤNG
TUỜNG

Tăng hỏi:

- Bốn tướng đều dứt, lập cái gì làm chân?

Sư nói:

- Ông từ đâu lại vậy?

Hỏi:

- Sông Vị Thủy chảy thẳng hướng Đông thì thế nào?

Sư nói:

- Từ xưa giờ không gián đoạn.

THIÊN SƯ KHAI SƠN HOÀI TRÚ PHÒNG CHÂU
PHÁP TỰ ĐỜI THỨ BẢY của THANH NGUYỄN HÀNH TU
PHÁP TỰ của HÒA THƯỢNG THANH PHONG Phủ PHỤNG
TUỜNG

Tăng hỏi:

- Phải làm hạnh nghiệp gì để được không vi bội ngàn Thánh?

Sư nói:

- Diệu hạnh không có thứ bậc. Tình huyền thể tự khác.

Hỏi:

- Có tai không xuống nước trong rửa. Không tâm ai người bạch
vân u?

Sư nói:

- Không cây treo ngàn vàng.

Hỏi:

- Sau khi treo thì thế nào?

Sư nói:

- Mịt mờ người khó biện biệt.

HÒA THƯỢNG TRUYỀN PHÁP U CHÂU
PHÁP TỰ ĐỜI THỨ BẢY của THANH NGUYỄN HÀNH TU
PHÁP TỰ của HÒA THƯỢNG THANH PHONG Phủ PHỤNG
TUỜNG

Tăng hỏi:

- Chỉ ý của Thiền và giáo nghĩa của Giáo giống hay là khác nhau?

Sư nói:

- Hoa nở sợi vàng đẹp. Hang xưa mây trắng sâu.

Hỏi:

- Người khác sao đồ đệ đông quá, sư vì sao lại không có đồ đệ?

Sư nói:

- Hải đảo nhiều rồng ẩn. Tranh cỏ phụng chẳng đậu.

THIÊN SƯ QUI TÍN chùa TỊNH CHÚNG ÍCH CHÂU
PHÁP TỰ ĐỜI THỨ BẢY của THANH NGUYỄN HÀNH TU
PHÁP TỰ của HÒA THƯỢNG THANH PHONG Phủ PHỤNG
TUỜNG

Tăng hỏi:

- Hoa sen chưa ra khỏi nước thì thế nào?

Sư nói:

- Hoa búp trôi đầy ao.

Hỏi:

- Sau khi ra khỏi nước thì thế nào?

Sư nói:

- Lá rụng không biết thu.

Hỏi:

- Không cần bọc nổi mà ra biển cả thì thế nào?

Sư nói:

- Mỏ đỏ bay vượt ngoài ba giới. Lòng xanh cũng biết việc nấu trà.

**THIÊN SƯ THANH MIỄN núi THANH PHONG
PHÁP TỰ ĐỒI THÚ BẢY của THANH NGUYỄN HÀNH TỰ
PHÁP TỰ của HÒA THƯỢNG THANH PHONG Phủ PHỤNG
TƯỜNG**

Tặng hỏi:

- Ủ lâu rượu bồ đào. Hôm nay vì ai khai?

Sư nói:

- Kẻ uống mới biết.

Hỏi:

- Thế nào là chỉ ý Tổ sư từ Tây lại?

Sư nói:

- Đào ao không có lấy một giọt nước. Bốn biển nước ào ào./.